JURNALUL® S.F.

Premiul Convenţiei Europene de SF
euROcon '94

Anul IV Nr. 129; 30 Iulie - 6 August
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 250 lei

Serge Brussolo, un lanus al imaginarului

Mai, 1968, Străzile Parisului, Lyonului, Marsiliei şi ale altor cîteva oraşe franceze devin neîncăpătoare pentru milioanele de manifestanţi anti-gaullişti. Valul libertar al celor ce proclamau atunci, ca unică lege, absenţa Legii, iar drept ultim tabu, însuşi tabuul, a influenţat şi literatura SF franceză. Prizonieră, pînă atunci, a unui „stil american" prost asimilat, avînd drept rezultat mormane de „space operas" şablonarde, anticipaţia revine în atenţia publicului. Zeci de edituri lansează colecţii de profil, sînt traduşi masiv autorii Noului Val anglo-saxon *(Moorcock, Ballard, Disch, etc.)*. Se naşte o nouă generaţie de scriitori autohtoni, cunoscută îndeobşte ca *„Noul SF francez"*. Excesele sale se vor face însă simţite în curînd: autorii noii generaţii se aruncă în hăul politizării şocante, confundînd science-fiction-ul cu cocktail-urile Molotov, literatura cu manifestările şi analiza cu exorcismul violent. Orice tabu anterior este sfărîmat: cărţile perioadei sînt pline de violenţă, sex şi droguri şi străbătute de un suflu politizat de esenţă şi inspiraţie maoistă.

Dar ce-i prea mult, strică! Publicul francez avea să se satur destul de repede de revoluţionarii din noua generaţie. Majoritatea editurilor vor abandona genul şi, la zece ani după „emanciparea" sa, atmosfera SF-ului francez e nebuloasă, cufundată în recesiune. Tinerii autori îşi văd drastic reduse posibilităţile de exprimare, iar rubricile critice îi pomenesc tot mai rar.

Cu atît mai salutară va fi deci iniţiativa unuia dintre „clasicii în viaţă", Philippe Curval, care, în 1978, îşi pune reputaţia la bătaie, propunînd editurii Denoel o antologie consacrată promovării unor nume noi, complet necunoscute. Dînd dovadă de la fel de mult curaj şi de o formidabilă intuiţie, Elisabeth Gillo, directoarea colecţiei „Presence du futur" îşi asumă riscul şi decide publicarea ei.

Cartea, intitulată inspirat „Futurs au present" („Viitorul la prezent), conţinea, alături de alte şaisprezece texte, o nuveletă intitulată „Funnyway", *(nuveleta a apărut în româneşte într-unul din numerele revistei "Vatra" n. Bi)* semnată de *„un practicant al incestului între imaginar şi realitate"* (după cum îl caracteriza Philippe Curval)-Serge Brussolo; ilustrul necunoscut, avea să obţină datorită ei, *Marele Premiu al SF-ului Francez* pe '79.

Cariera sa a debutat, aşadar, cu un enorm succes, fără precedent în analele genului. Din acest moment, fenomenul Brussolo avea să devină vedeta literaturii imaginarului. În 1981, volumul de povestiri *„Vue en coupe d'une ville malade"* („Secţiune printr-un oraş bolnav"), recoltează un al doilea Mare Premiu al SF-ului Francez, iar în 1984, romanul *„Les semeurs d'abîmes"* („Semănătorii de abisuri") îşi adjudecă Premiul Apollo, performanţă realizată pînă atunci numai de către Michel Jeury şi Philippe Curval. La numai 44 de ani (s-a născut în '51), Serge Brussolo este autorul a mai bine de patruzeci de volume (culegeri de povestiri şi romane), aparţinînd atît science-fictionului, cît şi de genurilor conexe: fantastic, horror etc., de parcă ar fi vrut să umple de unul singur vidul relativ din literatura franceză a imaginarului.

Considerat, după expresia unui critic german, „probabil singurul autor francez de SF valabil şi la export", Brussolo sparge tiparele prea strînse ale science fictionului convenţional, lăsîndu-se condus mai degrabă de imagini decît de idei. Opera lui Brussolo nu poate fi încadrată într-un gen anume. Întîlnim în textele sale atît grotescul *(în sens clasic, dar şi estetic)* cît şi sublimul *(în accepţiunea pe care i-o dădea Cornel Robu într-un faimos eseu)*.

Scriitorul e fascinat de detalii, de la cele obscene, insolente, la cele negre, înspăimîntătoare ori chiar scabroase. Prin scritura sa, debordînd de imagini perverse, practicată ca un uriaş ritual voodoo, Brussolo, sculptează, de la o carte la alta, coşmaruri logice de o frumuseţe convulsivă. Romanele sale pornesc de la premize normale, izvorînd din lumea contemporană, care însă, pe parcurs, evoluează în deliruri de o plasticitate pe care i-ar invidia-o chiar şi Philip K. Dick

Temele naraţiunilor sale gravitează în jurul cîtorva idei (cîtuşi de puţin fixe): obsesia scufundării (în *„Syndrome du scaphandrier"* – „Sindromul scafandrului", dar şi în *„Le carnaval de fer"* – „Carnavalul de fier"); căutarea unui Graal ce-şi pierde aura de sfinţire în momentul în care este găsit (în „Carnavalul de fier" şi *„Procedure d'evacuation immediate des musees-fantomes"* – „Procedură de evacuare imediată a muzeelor-fantomă"); încătuşarea apăsătoare a unor norme absurde (în *„Portrait du diable au chapeau melon"* – „Moartea cu melon"); eliberarea unui univers în care convenţiile general acceptate îşi schimbă semnul (în *„Ira Melanox"* sau „Semănătorii de abisuri").

O altă obsesie a autorului pare a fi cea a colecţiilor de obiecte stranii: „Doctorul Schelet" din romanul cu acelaşi titlu colecţionează cadavre umane; eroul povestirii „Coloana a şasea" refuză să se despartă de colecţia sa ce cuprinde, între altele, „organele sexuale ale tuturor speciilor vii din galaxie"; nuvela „Traiectorii şi itinerarii ale vîntului", aflată în sumarul volumului *„Aussi lourd que le vent"* („La fel de greu ca vîntul" – '81), surprinde instantanee dintr-un muzeu în care „permutarea moleculară" a permis inversarea substanţelor din care sînt confecţionate obiecte expuse: tancuri de porţelan se învecinează cu măciuci de vată şi papuci de casă din beton.

Cît despre personajele lui Brussolo, acestea sînt oameni torturaţi de singurătate, pradă unor manii şi obsesii cu origini obscure, bîntuiţi de îndoieli existenţiale provocate de absurditatea trădării într-o lume bolnavă, de un totalitarism discret, dar cu atît mai eficient, sau făţiş, cu aluri apocaliptice.

Un nume revine frecvent în scrierile brussoliene, şi anume David: îl vom găsi, astfel, în postura unui copil ce asistă la violarea sălbatică a mamei sale, în *„La nuit du bombardier"* – „Noaptea bombardierului"; în „Ira Melanox", ca infirmier într-un spital pentru cei ce suferă de o stranie maladie a oaselor, o „epidemie de fracturi"; în „Mîncătorii de ziduri", în „Procedura de evacuare...", ş.a.m.d. David este numele mărunţelului învingător al biblicului Golliath. Dar, în romanele lui Brussolo, uriaşul care trebuie înfrînt nu are chip; ameninţarea sa e una ascunsă;

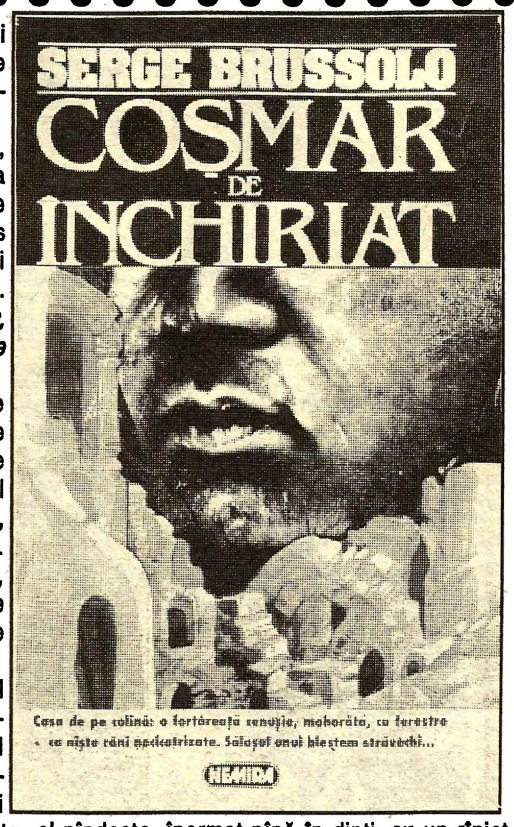

el pîndeşte, înarmat pînă în dinţi, cu un rînjet sardonic întipărit pe figură, primul pas greşit al eroului debusolat.

Subliniam mai sus faptul că Brussolo nu se cramponează de un anume gen de literatură. Orice etichetare a sa ar fi, cel puţin parţial, eronată. El şi-a cîştigat o mulţime de fani din rîndul împătimiţilor de science fiction, dar a stîrnit şi aplauzele criticii „academice" un roman mainstream amintind de picturile suprarealiste ale lui Margritte, *„3 Rue du Byzance"* („Strada Bizanţului, numărul 3" – '91).

Pentru cititorii români însă, Brussolo înseamnă, deocamdată, doar science fiction: cele şapte romane traduse purtau sigla SF, iar cele două numere speciale pe care i le-a consacrat „singurul săptămînal de cultură SF, fantasy şi horror din Europa", *Jurnalul SF,* n-au izbutit decît să ridice, pentru cîteva clipe, cortina care învăluie încă multe din faţetele operei sale.

Prin „Coşmar de închiriat", primul segment al unei trilogii româneşti, (urmează Krucifix şi Haita) Editura Nemira ne dezvăluie o altă ipoteză a acestui genial lanus al imaginarului, aceea de maestru al groazei. Dar la Serge Brussolo, spaima nu înseamnă acea panică viscerală cu rădăcini freudiene pe care o inspiră scrierile unor Stephen King, Dean R. Koontz ori Ramsey Campbell; e ceva mai profund şi mai neliniştitor, e o angoasă că îşi strecoară tentaculele catifelate şi reci ca însăşi Moartea, pînă în cele mai întunecoase firide ale subconştientului.

„...Este o forţă brută ce curge asemeni unui torent, distrugînd totul în calea sa, fără să-l pese de construcţii savante şi de miorlăituri stilistice", scria, în 1986, Serge Brussolo. *„Trag la nimereală în strigoii care mă înconjoară şi sper un singur lucru: că voi avea destulă muniţie pentru a rezista asediului".*/

Horia Nicola Ursu

JURNALUL SF

PREMIILE CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1993 - PLOIEŞTI
CONVENŢIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIŞOARA
GEOVALY SRL - BUCUREŞTI (activitate promoţională)
CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

COLECTIVUL DE REDACŢIE :

Adrian BĂNUŢĂ (REDACTOR ŞEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ionuţ BĂNUŢĂ,
Remus CERNEA,
Mihail GRĂMESCU,
Costi GURGU,
Florin Iulian HRIB,
Isabela ION,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Cătălin TENIŢĂ,
Florin Mircea TUDOR.
(REDACTORI)

ADRESA REDACŢIEI :
Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, nr. 25-27, sector 1, Bucureşti
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată Adrian şi Ionuţ BĂNUŢĂ
Culegere: Ruxandra ROGOJINARU
Corectură: Remus CERNEA, Cătălin TENIŢĂ
Montaj offset: Georgiana DUCMAN, Mariana SEBE, Silvana GREERE

JURNALUL S.F. este înscris în Catalogul Presei la poziţia 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET. Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 Bucureşti - România Piaţa Presei Libere nr. 1

Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor JURNALUL

Editat de S.C. JURNALUL S.A.

Tipărul executat la INTACT

JURNALUL NETERMINAT

Serge Brussolo

memoriile lui vivo

În 1978, Serge Brussolo debuta în antologia lui Phillippe Curval, „Futurs au present" (Viitorul la prezent) – Denoel). Povestirea inclusă în acest volum se intitula „Funnyway" şi, un an mai tîrziu, avea să obţină mult rîvnitul *Grand Prix de la Science Fiction Française*. Ulterior, Serge Brussolo avea să mai obţină încă o dată marele premiu, în 1981, cu o culegere de povestiri intitulată „Vue en coupe d'une ville malade" („Secţiune printr-un oraş bolnav" – Denoel, 1980), din care face parte şi nuvela pe care v-o prezentăm acum.

Mai întîi am vrut să mă ridic în capul oaselor, apoi m-am gîndit că, întorcîndu-mă pe o parte, toată greutatea corpului meu avea să se sprijine în încheietura cotului şi pătura aspră, ţesută des, avea să-şi imprime urma, în cruciuliţe dureroase, pe pielea mea atît de sensibilă.

M-am gîndit că mi-aş putea zgîria mîna în cuiul pe jumătate ieşit din tăblia uşii, că picioarele-mi goale erau expuse vîrfului incandescent al vreunui muc de ţigară uitat pe pardoseala culoarului, iar degetele, eventualelor cioburi de sticlă provenite, de exemplu, de la acele minuscule fiole ce conţin benzină pentru brichete...

Mi-am imaginat că, mergînd la toaletă, zguduiturile trenului m-ar putea dezechilibra, aruncîndu-mă asupra chiuvetei cu marginile plesnite, smulgîndu-mi dinţii din gingii...

M-am...

Şi atunci am rămas întins pe spate, fără să mă mişc, ascultînd huruitul trenului...

Ferestrele astupate la plecare cu plăci mari de tablă prinse în şuruburi nu lăsau să treacă nici o geană de lumină, şi fără lucirea gălbuie a veiozelor am fi fost cufundaţi în întunericul cel mai adînc. Am întors capul spre stînga, şi femeia întinsă în cuşeta vecină a tresărit ca şi cum privirea mea ar fi atins-o, ar fi pipăit-o de-adevăratelea. Transpira abundent, în mijlocul pernelor înfăşurate în jurul braţelor, în jurul picioarelor, menţinute astfel cu o mare cantitate de leucoplast. De la clavicule la pubis, corpul îi era înfofolit într-o pătură pufoasă legată cu sfoară. Şi-a mişcat frenetic capul de la stînga la dreapta şi, în ciuda zgomotului produs de tren, mi s-a părut că-i înţeleg bîlbîiala: *„Nu mă atingeţi!"*

Am închis ochii. De-a lungul compartimentelor, vagon după vagon, scene asemănătoare aveau loc încă de la plecare; o lovitură neintenţionată la cot, la ieşirea de la toaletă, căpăta proporţiile unei tragedii, o victimă a unei migrene banale cerea o anestezie imediată...

Majoritatea zăceau într-o imobilitate cvasitotală, evitînd orice contact... mormane de carne umedă, lipite de cearceafurile şifonate ale cuşetelor, sub lumina scîrboasă a veiozelor. Aceste şiruri de corpuri de un galben sulfuros, această imobilitate cadaverică făcea să domnească în fiecare vagon o atmosferă de morgă. Dar poate că această senzaţie se datora goliciunii dizgraţioase a călătorilor, acestor epiderme palide prea fragile, protejate o viaţă întreagă în învelişurile de mătase sau nylon ale veşmintelor de fiecare zi şi brusc dezvelite, oferite.

La plecare, mulţi nu văzuseră în această despuiere, în această goliciune impusă decît dorinţa de a umili; acum lucrurile li se păreau mult mai complicate, mai ambigue...

Lipsiţi de orice protecţie, corpul lor devenise conştient de miile de agresiuni în mod obişnuit banale, dar care, în aceste circumstanţe, se împovărau cu o nouă dimensiune, aceea a tragicului... Ceaşca de cafea fierbinte care se varsă, opărind pielea coapsei, unghia ruptă, degetul prins în uşă...

Toate acestea aveau acum o importanţă sinistră. Trenul li se părea a fi, acum, un teren de sport, presărat cu mii de obstacole de către o mînă răuvoitoare. Se înşelau oare? Nu-mi amintesc să fi călătorit vreodată cu o altă garnitură de tren care să aibă atîtea aşchii în părţile ei lemnoase, atîtea pioneze şi cioburi de sticlă pe podele, atîtea asperităţi tăioase, atîtea...

Şi paraziţii din cuşete, care îţi acoperă corpul de plăgi, provocînd oribile mîncărimi, şi...

Drumul pînă la toaletă devenea acum o expediţie plină de primejdii, părăsirea cuşetei echivala cu o scufundare în abisul culoarului, o expunere la zguduituri, însemna acea uşă batantă care se închide asupra degetelor tale, însemna...

Şi atunci, trebuie să te aperi. Să te închizi într-o carapace de burete, să te deplasezi la adăpostul scutului improvizat dintr-o saltea, să te îngropi într-un morman de perne, aşa cum un soldat se ghemuieşte în tranşee, în spatele unui gard din saci de nisip sfîşiaţi de gloanţe...

Mi-am luat în mînă carnetelul, un blocnotes lunguieţ conceput parcă anume pentru interminabile însemnări. Şi vîrful creionului lăcuit a trecut din nou în revistă bilanţul, linie cu linie. Cîţi oare mai făceau la fel, cu fruntea brăzdată de ridurile

îngrijorării, scormonindu-şi memoria?

... Sutura unei operaţii de apendicită, extracţia unui molar sau accidentul, fractura deschisă, carnea sfîrşiată de schijele unui parbriz explodat, lovitura de berbec a volanului a cărui axă îşi croieşte drum ca vîrful unei lănci...

Cîţi repetau, recapitulînd, de-a lungul coloanelor unui carneţel, momentele pe care corpul lor refuză să le retrăiască? Asemeni lor, mă pretam la această contabilizare îngrijorată, la acest bilanţ al amintirilor în care cel mai banal şoc se adăuga celei mai mărunte înţepături formînd un total neliniştitor. Eu, care am detestat întotdeauna cifrele, m-am surprins deodată transformat într-un contabil febril, acoperind paginile carneţelului cu semne cifrate, încercînd o estimare empirică a pragului de suferinţă atins, speculînd asupra capacităţilor mele de rezistenţă...

Mă descopeream vulnerabil, terorizat de dureri pînă la a sări din scaunul dentistului la primul şuierat al turbinei.

Închid carneţelul.

... Memoria trupurilor...

Am auzit aceste cuvinte, pronunţate de un medic în halat alb în momentul în care paznicii ne împingeau spre scările vagoanelor... Memoria trupurilor.

Poate n-ar fi trebuit să le explic tovarăşilor mei de drum ceea ce ne aşteaptă... M-au crezut, majoritatea îmi cunoşteau numele din ziarele în care publicasem articole de popularizare ştiinţifică. M-au crezut, dar n-ar fi fost oare preferabil să-i las în ignoranţă?

Memorie...

Revăd adeseori faţa internistului aplecat asupra mea, cu ochelarii ce reflectau lumina lămpii aşezate direct pe podea...

„... Corpul păstrează amintirea senzaţiilor trăite, precum creierul pe cea a imaginilor văzute, carnea stochează impresii precum encefalul stochează trecutul... Corpul îşi poate aminti..."

Vorbea, şi vocea lui îmi parvenea ca un bîzîit uniform. Sincer să fiu, nu-l ascultam deloc, pentru mine conta doar arsura cătuşelor prea strîmte pe încheieturile-mi rănite.

„... Plasat în anumite condiţii, corpul îşi aminteşte toată istoria sa, mîna îşi aminteşte de cîinele ce a muşcat-o, lama care a tăiat-o, dar, nedispunînd de imagini, reactualizează senzaţia trecută. Trăieşte din nou muşcătura, suferă iar tăietura..."

Vocea lui mă adormea. Era oare aceasta o consecinţă a interogatoriului şi a zilelor petrecute fără somn în celula în care apa îmi ajungea pînă la brîu, unde a adormi însemna a te îneca?

Cu toate acestea, el continua...

„... Supusă la anumite excitări specifice, memoria trupului îşi poate restitui simultan tot trecutul, într-un cor titanic, în care carnea îşi aminteşte toate ocaziile în care a fost solicitată... Memoria..."

Apoi am adormit, m-am prăbuşit în neant pînă la plecarea trenului... Pînă cînd am fost dezbrăcaţi şi înghesuiţi în vagoanele cu ferestrele astupate. Lipsit de orice reper, de soare, de lună, mi-a fost greu să determin, fie şi aproximativ, durata călătoriei şi; cînd frînele au început deodată să urle, anunţînd capătul drumului şi aruncîndu-ne unii peste alţii, două impresii contradictorii s-au amestecat în mintea mea, cea de a fi petrecut în acel compartiment un timp infinit lovindu-se de certitudinea că am visat doar, vreme de o singură clipă.

Am coborît, îngrijoraţi şi obosiţi.

Cînd trenul a început să dea înapoi, lăsîndu-ne striviţi de căldură pe peronul fierbinte, asurziţi de scîrţîitul bielelelor şi al roţilor pe nisipul împrăştiat pe şine; cînd porţile de metal au alunecat închizîndu-se, toţi, chiar şi cei a căror privire nu se bucura decît de acuitate vizuală medie, toţi, spuneam, au putut descifra cele două rînduri ce se zăreau înscrise pe un stîlp de fier înfipt la umbra posturilor de pază...

„Zonă interzisă – Tabără de experimentare şi exterminare – Proprietate de stat"

Oraşul e calm, blînd. Un oraş de sfîrşit de toamnă, cu construcţii de piatră roz, lustruită, prelucrată. Dantelării de fier forjat şerpuiesc de-a lungul cupolelor de zinc şi ardezie albastră. Un oraş în care pînă şi monumentele par a fi sculptate în îngheţată de zmeură.

Un oraş al somnolenţei pe terasa unei cofetării, cu melancolii complezente, o staţiune balneară care sforăie, plină încă de căldura verii care se retrage, o...

După trecerea primei centuri de imobile, gardul de sîrmă ghimpată ce înconjura lagărul a fost ascuns privirilor noastre, iar unii, simţindu-se uşuraţi, aruncară cîteva glume, care nu treziră însă nici un ecou.

I-am abandonat la o intersecţie, jenaţi, incapabili să hotărască dacă aveau ceva de făcut, neîndrăznind să se despartă, această promiscuitate, acest spirit de turmă dîndu-le o senzaţie iluzorie de securitate.

Aflîndu-mă în mijlocul unei inutile treceri de pietoni, am privit în urmă şi i-am zărit, demni de milă, adunaţi în faţa unor prăvălii părăsite, trecîndu-şi din mînă în mînă obiecte despre care nu realizau că nu le mai puteau fi de nici un folos... Cu toate acestea, ştiam că atunci cînd neliniştea mă va copleşi, mă voi îndrepta tot spre ei, încercînd să schiţez acelaşi simulacru de conversaţie... Că...

Oraşul nu este decît un decor, un imens magazin de mobilă şi ustensile... Toate apartamentele te poartă cu gîndul la raioanele de mobilă din marile magazine, în care vînzătorii au încercat să reconstituie cît de cît ambianţa unui dormitor, a unei bucătării, adăugînd ici-colo cîte o carte deschisă, un flacon de parfum, fără a convinge însă pe cineva de realitatea acestor aranjamente.

Oraşul îi provoacă celui care îl străbate aceeaşi senzaţie. Cei care l-au traversat n-au putut să lase nici o urmă, iar el a rămas fără miros şi lipsit de mistere, cu sertarele şi dulapurile goale, fără trecut. Nimic nu te îndeamnă să-l descoperi, căci îl ştii, gol, banal. Să dormi aici sau dincolo, ce importanţă are? În prima seară m-am întins pe un divan, într-un apartament, fără să fi aprins lumina, fără să fi dat atenţie decorului. M-am întrebat: „Ne vor acorda oare un timp pentru odihnă, sau vor începe să ne iradieze încă din prima noapte?"

Vreme de două zile am stat culcat, cu carnetul la îndemînă, hrănindu-mă cu lapte condensat şi căpşuni congelate, din frigider. De-abia în dimineaţa celei de-a treia zile şi-au făcut apariţia primele simptome. Tocmai traversam un scuar în care apa scursă din arteziene forma împreună cu gazonul, un covor spongios, propice mersului. Îmi amintesc că am întins mîna în jetul de apă al unei fîntîni, savurînd scurgerea picăturilor proaspete de-a lungul braţului, spre cot. Îmi vedeam degetele în şuvoiul de stropi şi deodată, senzaţia veni...

Era ca muşcătura unei flăcări în podul palmei, o durere fulgerătoare, bucăţi de sticlă sfîşiindu-mi policele, dezarticulîndu-mi falangele, ceva intens şi, concomitent, atroce...

M-am clătinat, strîngîndu-mi pumnul la piept, comprimîndu-mi instinctiv venele pentru a opri hemoragia... şi apoi, am văzut...

Mi-am văzut pielea intactă, degetele umede, unghiile de care se agăţaseră cîteva picături de apă. Atunci am înţeles. Corpul meu îşi amintea, mîna îşi aducea aminte de acel cocktail Molotov prost conceput ce fusese cît pe-aci să-mi smulgă antebraţul, cu mulţi ani în urmă, pe o străduţă noroioasă din Cartierul Latin... Întregu-mi trup îşi regăsea memoria...

Am rămas în prostraţie pe o bancă, vreme îndelungată, pradă neliniştii, pîndind clipa cînd durerea îşi va relua asaltul. În cele din urmă, mi-am continuat plimbarea, cu capul golit de gînduri...

Iradierea începuse, cu o doză mai slabă probabil, poate numai sporadic. Îmi amintesc perfect că n-am vrut să mă gîndesc la ceea ce avea să se întîmple atunci cînd emiţătoarele aveau să funcţioneze din plin...

Mai tîrziu, spre după amiază, fenomenul s-a repetat. Eram singur pe terasa unei cafenele, privind în lungul străzii pustii. Berea pe care mi-o turnasem eu însumi la tejghea se încălzea încet în paharul cu picior aşezat în centrul măsuţei rotunde de marmură artificială. M-am aplecat înainte şi, fără a atinge paharul cu mîna, am sorbit spuma. Şi, brusc, în locul gustului puţin acrişor al berii, o aromă de ciocolată îmi invadă gura. O ciocolată groasă, foarte dulce, o ciocolată de gourmet, încălzită de mai multe ori pentru a-i uniformiza aroma, o ciocolată din copilărie, într-o zi ploioasă de joi, o ciocolată de toamnă, de început de şcoală, pregătită de mama mea într-o cratiţă roşie, pe colţul sobei... Exact în aceeaşi clipă, am simţit foarte distinct atingerea umedă a unei guri, urcînd pe interiorul coapsei spre pîntece, clipocitul valurilor lovindu-se de gleznele mele, cureaua pistolului mitralieră apăsîndu-mi umărul, bisturiul unui chirurg scormonindu-mi prin măruntaie în căutarea apendicelui, frezele a cinci dentişti consultaţi de-a lungul vieţii atacînd simultan opt sau nouă dinţi diferiţi, o palmă grea purtînd un inel – tatăl meu, fără îndoială – şi, imediat după aceea, căldura a doi sîni pe spatele meu... şi încă...

Am căzut în genunchi, răsturnînd masa de marmură falsă, paharul s-a spart de asfalt, formînd o floare de spumă albă. Mi-am auzit vocea, urlam, apoi totul a încetat şi n-am mai simţit decît trotuarul sub genunchi... Cred că am rămas aşa vreme de aproape o oră, nemişcat, golit, epuizat, incapabil de cel mai mic gest.

Mai tîrziu, trecînd pe lîngă canal, am aruncat în apele cenuşii carneţelul cu coperţi negre în care încercasem să-mi notez durerile pe care mă pregăteam să le retrăiesc. Acum îmi dădeam seama cît de departe eram de aflarea totalului, însumarea suferinţelor infime dovedindu-se la fel de îngrozitoare ca reminiscenţa unei intervenţii chirurgicale...

N-am avut curajul să plec în căutarea unui frigider aprovizionat, ci m-am întins pe o canapea în ceea ce părea a fi – o, ironie! – agenţie de voiaj. Am adormit foarte greu.

În zilele următoare, ritmul amintirilor fizice n-a crescut. Puseuri scurte şi intense,

unele insuportabile, separate prin lungi intervale de liniște. Un joc, un test... Șoarecele și pisica...

Pe o bancă, într-un parc, am întîlnit o femeie care plîngea. Auzindu-mi pașii, a ridicat capul și mi-a strigat, de parcă eu i-aș fi putut răspunde cumva: *„Și ce ne vom face atunci cînd va trebui să suferim toată ziua? Ce?"*

Într-adevăr, ce ne vom face?

Există, bineînțeles, copacii... Răspîndiți de-a lungul drumurilor, copaci mărunți, cu frunzișul dantelat și stufos. Merele tari și strălucitoare formează ciorchini la bifurcarea crengilor. Nu au nici un gust, nici o valoare nutritivă, de altfel nici nu cred că e vorba de fructe adevărate: privind mai îndeaproape, poți observa striațiile ramificate ale unor canalicule, pe sub scoarța arborilor.

Înainte de a urca în tren, ni s-a explicat că merele joacă rolul unor anestezice, consumarea unui măr te face să poți rezista durerii două, trei, sau chiar patru zile, în funcție de constituția fiecăruia.

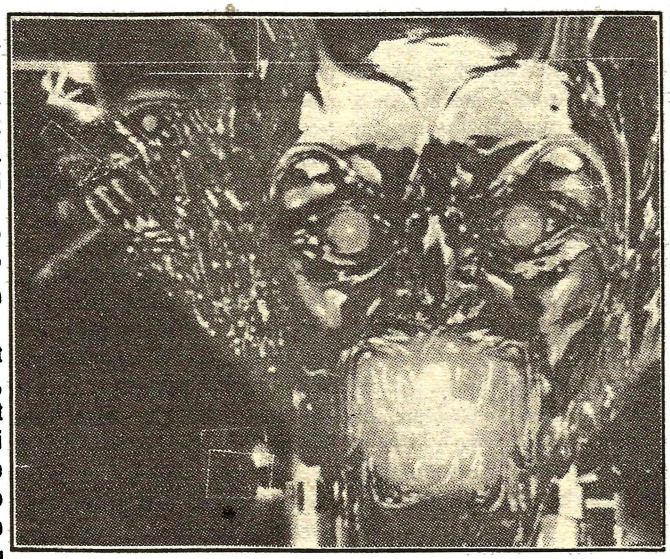

Fructele trebuiau consumate imediat după ce au fost culese, căci, din păcate, după o jumătate de oră, ele își pierd puterea terapeutică. La fel, consumarea a mai mult de un măr la fiecare cinci zile duce la eliminarea imediată a acestuia prin vomă, și deci la anularea efectului scontat.

De ce ni se oferă acest repaus? Din joacă? Pentru a ne permite să rezistăm mai mult? Pentru plăcerea de a ne vedea sfîșiindu-ne între noi, la picioarele copacilor?

Motivele comportării călăilor noștri sînt uneori mai greu de sesizat. Cu siguranță, cantitatea de fructe este derizorie, în raport cu numărul prizonierilor. Nu știu exact cîți arbori sînt risipiți pe străzi, dar o evaluare aproximativă mă face să pronostichez o amînare de circa o lună pentru fiecare deținut, deoarece coroanele copacilor nu conțin mai mult de zece mere fiecare. Și, la urma urmei, de ce tocmai mere? De unde aceste reminiscențe din basmele cu zîne??? Mărul otrăvit, mărul de aur, mărul fermecat?... E limpede, e doar o altă manifestare a crudei ironii, a cărei urme le-am depistat și în prezența agenților de voiaj, cu afișele lor, purtînd inscripția: *„Evadați!"*.

Oricum ar fi, în momentul cînd vor începe cu adevărat să ne iradieze, nu vom putea spera la mai mult de șapte sau opt mere fiecare, poate nici măcar atît, ținînd cont și de risipă; unii paznici, nu se vor putea împiedica, sfidînd orice logică, să mănînce mai multe mere la rînd, sau să își adune rezerve. Mai bine să nu mă gîndesc la toate astea!

Acum, cuprins de neliniște, mă simt atras de ceilalți, caut tovărășia grupurilor, fără a mă amesteca, totuși, în vreunul dintre ele. Aproape toți s-au adunat la hotel. Colind uneori cîte o zi întreagă, neputînd să mă hotărăsc dacă aș vrea să ocup o cameră sau un apartament. Vechea teamă de mulțime se face simțită, mai ales cînd cei ce mă înconjoară sînt îngroziți, iar reacțiile lor devin imprevizibile.

Am mai avut încă două crize de amintiri, mai lungi de data asta. Prima m-a paralizat timp de două ore, a doua m-a terorizat o dimineață întreagă. Aceeași suprapunere de dureri însumate, combinată din cînd în cînd cu amintirea vreunui orgasm rar, de o savoare ieșită din comun, citronada de la opt ani amestecîndu-se cu gustul sîngelui, ploaia în părul meu cu arsura deșertului pe pielea mea. Corpul meu e ca un burete stors, treizeci de ani de senzații se scurg din el într-o confuzie totală. Pentru o clipă, am crezut că nu voi reuși să rezist...

Colind culoarele hotelului, printre plantele ce străjuiesc colonadele; cotoare de mere, înnegrite, în descompunere, împînzesc covoarele. Incapabili să se stăpînească, unii s-au lăcomit fără să mai aștepte, diminuînd astfel speranța noastră de supraviețuire...

Într-o seară, intrigat de un bîzîit continuu, am deschis ușa unei camere, descoperind o femeie de vreo patruzeci de ani culcată de-a curmezișul patului, cu picioarele depărtate, care se masturba cu un vibrator rozaliu. Roșie de rușine, mi-a explicat că de la venirea în tabără, se masturba zi și noapte, cu speranța că însumarea orgasmelor avea să compenseze, cît de curînd, durerile. Mi s-a agățat de picioare, implorîndu-mă să mă culc cu ea... Atinsă de tetanos în tinerețe, cunoscuse suferințe atroce și numai gîndul de a le retrăi o înghețа de spaimă. Am fugit, lăsînd-o urlînd, în patru labe, pe culoarul etajului doi.

Nu e singura de acest fel; în spatele majorității ușilor, orgiile se dezlănțuie; alții practică o absurdă economie de ultim moment, străduindu-se să șteargă orice senzație, înghițind doar alimente fade, fără gust, ca și cum această ultimă ascеză ar putea contrabalansa memoria fizică a unei vieți întregi.

Noua ședință de iradiere. Primele victime: o brunetă de șaizeci de ani a sucombat, retrăind simultan cele cinci nașteri. O alta, cardiacă, n-a putut suporta însumarea brutală a treizeci de ani de dureri menstruale.

Femeile sînt, desigur, mai expuse decît bărbații; cu toate acestea, vecinul meu de cameră a fost trăsnit de amintirea unei dezinterii, combinată cu o mastoidită.

Frecvența emisiilor de radiații crește; amintirea, de trei ori consecutiv , a unor bătăi încasate odinioară m-a făcut să-mi pierd cunoștința toată după-amiaza. A doua zi, cu privirea încețoșată de crampe cardiace, am fost nevoit să mă hotărăsc să mănînc primul fruct. Un tînăr pietos, urcat pe o bancă din parc, ne-a sfătuit să rezistăm cît mai mult posibil, să așteptăm stadiul ultim al suferinței, dincolo de care ne va fi imposibil să supraviețuim, înainte de a consuma fructele izbăvitoare. Din păcate, are dreptate, emisiunile au devenit, practic, permanente. În jurul copacilor, oamenii se bat, și mă tem ca unii dintre ei să nu aibă ideea de a se organiza în miliții, însușindu-și porțiuni de teritoriu pentru uzul lor propriu.

Primele sinucideri.

Căzile din băile hotelului se umplu cu sînge. Am regăsit-o pe femeia cu vibratorul, moartă în patul ei, dar nu mi-am putut da seama dacă a murit de durere sau a fost răpusă de prea multă plăcere.

O fată pe cale de a naște mi-a explicat, cu ochii învăluiți de febră, că mestecă îndelung și conștiincios fiecare mușcătură de anestezic, convinsă fiind că obișnuindu-se, copilul ei se va naște insensibil și deci perfect adaptat la această lume nebună.

Un savant, căruia i-am luat odată un interviu, mi-a dat de înțeles că, dincolo de Soare, fusese descoperită o planetă foarte bogată în zăcăminte dar, din nefericire, supusă unor valuri de radiații care trezesc memoria trupurilor. După părerea sa, noi sîntem cobaii folosiți la elaborarea anesteziculuiideal; care va permite viitorilor cosmonauți o explorare prelungită a acestei planete.

Plauzibil.

Azi noapte, criză de amintiri deosebit de violentă.

Diferite, de la un copac la altul, poate și în funcție de străzi, merele nu oferă, toate, aceeași durată de protecție și se întîmplă, uneori, să te trezești îndoit de durere, atunci cînd te credeai încă imun. Mulți se păcălesc astfel și se prăbușesc pe mocheta camerelor lor, nemaiiind în stare să se tîrască pînă pe trotuar.

Dacă nu se îndură cineva de ei, să le culeagă un fruct, moartea îi seceră în cîteva ore. De altfel, ar fi cazul să devin mai vigilent... Cheile numerotate au dispărut de pe tabloul aflat la recepție și n-ar fi de mirare ca vreun șmecheraș să încerce să ne închidă în camere în timpul somnului, împiedicîndu-ne să coborîm la primele simptome și eliminîndu-ne astfel din joc.

Mi-am ascuns sub pat un topor greu, cu mîner roșu, luat din materialul de prevenire și stingere a incendiilor; în caz de nevoie voi putea, cu ajutorul lui, să sparg ușa.

Trebuie să mărturisesc că n-am remarcat de la început prezența intacților; nici eu, nici ceilalți. Cu toate acestea, acești puști indolenți, cu pielea prea roză și prea fină, ar fi trebuit să-mi atragă atenția. I-am văzut cum tremurau, la cea mai mică adiere de vînt. Fugeau de cea mai palidă atingere a razelor soarelui, manipulînd cu mii de precauții obiectele cele mai robuste, strîmbîndu-se la cel mai mic contact. I-am găsit din întîmplare, într-o seară, înghesuiți cu toții într-o cameră capitonată, fără prea multă îndemînare, cu perne și saltele.

Trupurile lor, de o fragilitate neobișnuită, păreau modelate în frișcă sau în vată de zahăr. M-au rugat să le aduc de mîncare. Exteriorul îi îngrozea în asemenea măsură încît nu îndrăzneau să iasă.

În zilele ce au urmat, ascuns în spatele unei coloane, m-am convins de imobilitatea lor totală. Nici măcar o dată n-au coborît în stradă pentru a-și culege fructe, nici măcar o singură dată. De parcă n-ar fi avut nevoie.

I-am hrănit. Ca pe niște pisoi înspăimîntați ascunși în spatele unei uși, cîțiva dintre ei mi-au vorbit, timizi, în șoaptă, bănuitori.

Intacții... Produse de laborator, crescuți în camere sterile și matlasate,

capitonate cu puf, cu vată. Obișnuiți să calce doar pe covoare spumoase. Feriți, în ultimii zece ani, de orice agresiune, riguros selecționați, eliminați la cea mai mică boală... Intacții... Progresiv, am înțeles că acest grupușor de copii ce se ascundea în camera aceea cu perdele trase, nu cunoscuseră niciodată nici cea mai neînsemnată durere. Supuse radiațiilor, trupurilor lor nu-și aminteau nimic, sau prea puțin...

DE ce îi amestecaseră cu noi? Cu ce scop? Pentru ce odioasă comparație? De ce îi smulseseră din găoacea lor de puf?

Am privit pielea lor prea roz, și n-am îndrăznit să-i ating. Deodată virginitatea cămii lor a trezit în mine o adevărată fascinație nesănătoasă... sadică.

Am fugit. În zilele următoare, am depus în pragul ușii lor, fără să intru, mulțumindu-mă să bat cu pumnul în ușă, cîte un pachet cu hrană. Apoi am grăbit pasul spre ascensor.

Au observat oare strălucirea din ochii mei? Au început să se teamă? Habar n-am. Tot ce știu e că, într-o dimineață, am găsit apartamentul gol și m-am simțit invadat de un val de ușurare.

Mai tîrziu i-am regăsit pe un culoar, cu trupurile învinețite de lovituri și pline de arsuri cu țigări aprinse. Unii aveau pe coapse cicatrici provenind, probabil, de la niște tăieturi cu lama și am observat că buzele lor rupte se deschideau asupra unor danturi sparte, pe două treimi din lungime.

Se deplasau în patru labe, înfruntîndu-se pentru a intra în posesia cîte unui cotor de măr uitat pe mochetă, și atunci am știut că nimic nu-i mai deosebea de noi.

Cineva avusese grijă să-i transforme în semeni de-ai noștri...

Cerneala din stiloul meu pălește. Nu cred că voi mai putea ține mult timp acest jurnal haotic. De altfel, zădărnicia lui îmi pare, zi după zi, tot mai evidentă. Îl voi ascunde probabil sub pernele vreunei canapele, cu speranța confuză că ar putea fi găsit, într-o bună zi.

Greu de identificat din cauza suprapunerilor, durerea devine un ecou, o lungă vibrație totalizatoare. Întreaga-mi viață corporală îmi este înapoiată: douăsprezece sau treisprezece mii de defecări, șapte sute optzeci de ejaculări, vreo treizeci de vomări, trei sute... Memoria mea urcă, inexorabil, prin timp. Ieri am simțit foarte clar un sîn gigantic strivindu-mi fața, în timp ce un sfîrc enorm îmi despărțea buzele, iar apoi laptele a țîșnit, gros, sacadat...

În paralel, o mare de excremente lichide îmi murdărea coapsele înfășate în scutece.

Pînă la vîrsta de doisprezece ani, mama mă spăla pe cap cel puțin o dată pe săptămînă; azi dimineață, o mie două sute cincizeci de mîini, șase mii două sute cincizeci de degete materne au început brusc să îmi frece pielea capului, de parcă ar fi vrut să-mi pătrundă în cutia craniană...

Și sărutările date sau primite, sutele de limbi învîrtindu-mi-se în gură. Acea avalanșă de spumă de ras, și cele opt mii de lame zgîriindu-mi obrajii... Principiul e același cu cel al supliciului picăturii de apă, un lucru nesemnificativ dovedindu-se treptat un mijloc de tortură foarte eficace.

Ziua s-a scurs, stearpă, identică cu celelalte, fără nimic deosebit; un pătrățel printre alte pătrățele, în caietul unui școlar; o cărămidă între alte cărămizi, formînd un zid al idiotizării... Spre seară, însă, un incident straniu m-a smuls din apatie. Era o senzație foarte aparte, la nivelul buzelor, o țeavă dură înfiptă între ele, un tub căruia îi puteam evalua greutatea cu ajutorul dinților și al maxilarelor... Un tub dur, plat și cald... Am rămas nemișcat în întunericul ce cobora lent, incapabil să identific cauza amintirii. Instinctiv, mi-am dus degetele la buze. Nu era nimic acolo, desigur, și totuși, dinții continuau să simtă contactul cu acel corp străin... Și atunci, am înțeles...

O pipă! O pipă scurtă și groasă... O pipă, eu, care nu aprinsesem în viața mea nici măcar o țigară, eu, care mă simțeam rău numai simțind mirosul de fum, țineam între dinți o pipă... O pipă, eu, abonatul pe viață la vagoanele de nefumători?

Amintirea a persistat, palpabilă, materială, timp de aproape o oră, după care a dispărut, ca în urma unei anestezii. Uimirea îmi alungase somnul. Sudoarea fină a neliniștii îmi umezise părul de la subsori. Nelăsîndu-mi nici un răgaz, cîteva ore mai tîrziu, o altă percepție m-a împietrit, între cearceafurile umede și șifonate. Un suflu cald, arzător, fugar, pe obraz, pe tîmplă și, imediat după aceea, o senzație oribilă, de sfîșiere. Era de parcă o bucată de oțel incandescent mi-ar fi forfecat urechea stîngă, tăind în carne, scalpîndu-mi lobul urechii, la nivelul craniului, într-o rană definitivă, lăsînd în urmă un crater sîngerînd cu marginile zdrențuite. Din fericire, durerea a încetat la fel de brusc precum apăruse, lăsîndu-mă cu fruntea scăldată de o transpirație rece, cu inima bătînd gata-gata să-mi spargă pieptul. Și de data asta, amintirea era inevitabilă, deoarece niciodată, în cursul existenței mele, nu suferisem nici cel mai mic prejudiciu fizic la urechea stîngă, nici măcar o simplă otită. Și atunci?

Mirat, am așteptat pînă în zori, cînd în mintea mea s-a făcut lumină. Acum știu. Aceste amintiri nu sînt ale mele, nu le-am trăit niciodată și ceea ce implică ele îmi dă fiori de gheață.

Tatăl meu, mort pe cînd eu nu împlinisem încă opt ani, trăgea mereu din pipa-i neagră, îngrozitoare, care puțea ca dracu' și al cărei miros îi impregna permanent părul și veșmintele, ceea ce mă făcea să mă zbat cu disperare de fiecare dată cînd încerca să mă ia pe genunchi... Iar bunicul meu din partea mamei, a rămas pe jumătate surd atunci cînd un obuz de mortier i-a smuls urechea stîngă, în timpul unui îndepărtat război de colonizare. Și atunci? O schiță de explicație științifică ar avansa ipoteza unei transmiteri genetice a senzațiilor. Astfel, ar fi posibil ca cromozomii mei să poarte înscrisă moștenirea senzorială a părinților mei și a părinților părinților mei, etc. De ce ne-am opri aici, la urma urmei? De ce să nu imaginăm lanțul acestor amintiri carnale al căror terminus, fundătură, sumă, final, sînt eu însumi... De ce...

A doua zi, diverse indicii au venit în sprijinul teoriei mele nocturne. Două înțepături simetrice în urechi, de parcă cineva mi-ar fi găurit carnea de ambele părți ale capului, la intervale de un minut. Mi-am dat seama că cineva îmi găurea lobii urechilor pentru a-mi pune acele mici ineluțe de metal aurit, inevitabilă podoabă a fetițelor de odinioară, semn obligatoriu al feminității, de care nu aveau cum să scape. M-am gîndit imediat la mama și un fior dezagreabil mi-a străbătut întregul trup. Aveam deci să-mi retrăiesc nașterea, dintr-o altă perspectivă, pînă la ruperea cordonului ombilical? Aveam oare să suport accidentul care îmi ucisese bunicul? Bietul om murise ars de viu în explozia unei locomotive, și simplul gînd mă îngheța de groază! M-am liniștit cît de cît, aproape imediat: nu aveam cum să fiu afectat de acel sfîrșit atroce, căci atunci cînd se petrecuse, tata avea deja optsprezece ani, și deci „memoria" sa nu deținea în stocul de cromozomi decît ceea ce tatăl său trăise pînă în momentul în care îl concepuse, cînd fusese cum nu se poate mai viu... Lanțul se oprea, inevitabil, în acest loc...

În aceeași seară, o durere violentă între coapse mă smulse din amorțeala somnului.

Era ceva ca o formă dură, străină de propriul meu corp, ce mi se înfigea în pîntece; în același timp, apăsarea a zece degete se făcea simțită pe pumnii mei, de parcă cineva ar fi încercat să mă imobilizeze, ridicîndu-mi mîinile deasupra capului. Dezgustul mi-a acoperit orice senzație, m-am ridicat în capul oaselor, în întuneric, cuprins simultan de rușine și fascinație... Apoi totul a dispărut . Ce trăisem? Un viol căruia îi căzuse victimă mama mea? O deflorare bestială, dintr-o îndepărtată noapte a nunții?...

Am rămas ghemuit într-un colț al patului, pînă în zori. Mă simțeam rău, întors pe dos, siluit în integritatea mea psihică și sexuală. Și dacă începeam deodată să simt, ca o femeie, tulburările maternității, pîntecele greu, umflat, sînii care atîrnă dureroși, tensionați de surplusul de lapte, și ce altceva? M-am dus la chiuvetă, și mi-am stropit fața cu apă rece. De ce mă bulversau astfel de idei? În asemenea hal? Ce mituri virile mai apăsau oare asupra mea, care fusesem dintotdeauna un adversar declarat al oricărei forme de sexism?

A doua zi dimineața, pentru a-mi omorî timpul, m-am aventurat pe străzi, pînă într-o piațetă în gri și alb, în mijlocul căreia se înălța un monument ciudat, un fel de obelisc, aproape un con cu o bază foarte redusă ca suprafață... un fel de ac de piatră... Aproape imediat, am avut impresia că auzeam un clinchet, precum tropăitul discret al unei hoarde de pitici încălțați cu cizme cu tocuri de metal, sau zgomotul argintat al unei pungi de piele, umplută pe jumătate cu mărunțiș și scuturată din toate puterile, sau... zgomotul, pe jumătate estompat de fațada groasă a unei agenții de voiaj, îmi parvenea destul de clar în tăcerea teatrală a orașului mort.

Am intrat. Pe un birou încărcat de hîrtoage, o mașină de scris nu tocmai nouă vibra din toate încheieturile, comunicîndu-și tremurul mesei și fotoliului în care nu ședea nimeni... Era un Remington din acelea mari, gri, ce populează toate administrațiile desuete. Pe alocuri, vopseaua era ștearsă, lăsînd să se vadă metalul. Tremura cu furie. Tastatura mai ales părea pradă unor trepidații din ce în ce mai puternice. Cîteva șuruburi începuseră de altfel să-și părăsească lăcașul și, brusc, un resort s-a rupt, sec, lăsînd să-i scape o scurtă rafală.

Cu toate acestea, fenomenul cel mai interesant se producea la nivelul clapelor ce vibrau frenetic. Progresiv, literele se ștergeau, plasticul își pierdea aspectul lucios obișnuit, ca o treaptă dintr-o marmură frumoasă, ce se uzează de atîta dute-vino, căpătînd înfățișarea unei pietre găunoase, aspre, ale cărei muchii, inițial rectilinii, se curbează, se șterg, odată cu trecerea timpului. Mașina își amintea de toate degetele ce o loviseră și o maltrataseră în cursul anilor petrecuți în labirintul unui minister oarecare, înainte ca ea să fi eșuat, ca un rebut, în acest oraș-decor... Miliarde de degete, semne, litere, abătîndu-se asupra ei ca o grindină de gloanțe.

O viață de loviri, retrăiri într-un sfert de oră.

Totalizată.

La rîndul ei materia își amintea...

Alte șuruburi săriră, o parte a carcasei se răsturnă, apoi unele clape cedară, împrăștiindu-se, banda de cauciuc căzu și se rostogoli pînă lîngă picioarele mele goale. Nu mai era decît un morman de bare, resorturi, tije, cîrlige și roți dințate. Un schelet de metal, o ruină care nu se mai hotărâ să moară. În jurul meu, casa începuse să răsune de toate loviturile de ciocan ce contribuiseră la construirea ei, grinzile dădeau la iveală rețele tot mai dese de fisuri discrete. Toate ușile trîntite într-o viață întreagă de folosire intensivă s-au închis deodată. Un firicel de moloz fin s-a desprins din tavan, albindu-mi părul. Fațada s-a crăpat ca un parbriz sub impactul unei pietre. La fiecare etaj, în fiecare apartament, aceeași nebunie cuprinsese toate formele materiei... Curînd, ascensorul avea să cedeze sub greutatea miilor de locatari ce-l folosiseră vreodată, neverosimil înghesuiți în strîmta cabină de sticlă... Mi-am dat seama că trebuie să ies, înainte ca întregul imobil să se prăbușească peste mine. Dar nici strada nu mai oferea adăpostul căutat. Obeliscul se despicase în două, consecință a aceleiași trepidații pe care o simțeam acum în stomac, care făcea dinții să-mi clănțăne în gură. Mii, miliarde de pași umpleau acum șoseaua și trotuarul. O mulțime demențială cu călcîie invizibile, generații de pietoni, de plimbăreți, de gură-cască tropăiau acum pe asfalt.

Orașul...

Orașul își amintea de populația ce-i umpluse odată arterele și centrele vitale. Odinioară, înainte ca un trist decret să transforme casele și piețele într-un teatru de marionete, ai cărui actori erau lipsiți de orice viitor. Orașul își regăsea memoria și asta avea efectul unui atac monstruos al unor nesfîrșite legiuni de brontozauri psihopați, o pulsație pachidermică de o greutate ce sfidează imaginația, punctînd solul cu cratere, aducînd trotuarele la nivelul șoselei, săpînd în bulevarde ca un fluviu ce își croiește albia, deschizînd tranșee ce curînd aveau să devină prăpăstii, abisuri, înghițind clădiri, edificii și monumente...

M-am gîndit că în cîteva minute, acoperișurile aveau să se prăbușească, cu țiglele sparte, mitraliate, fragmentate, sfărîmate, de toate ploile, cu toate picăturile lor... Curînd, printre ruine, această bucată de pămînt avea să își amintească orele străvechi, vibrația surdă a vulcanilor, pasul inegal și greoi al dinozaurilor, și...

M-am gîndit: „Și dacă marea și-ar aminti simultan de toate furtunile?"

Apoi, ca la fiecare manifestare a radiațiilor, fără vreo stare de tranziție, totul a revenit la normal, și doar strada dezarticulată, năruită, mai aducea dovada realităților celor petrecute cu numai cîteva clipe în urmă. Am pornit, cu trupul mocnind de dureri, în urma monstruosului masaj, cu oasele lichefiate, cu mușchii înmuiați, cu stomacul plin de viermuiala unor viscere amestecate.

Cînd am ajuns, în sfîrșit, la hotel, soarele în amurg părea gata să explodeze. Roșu.

Consumul de fructe devine îngrijorător. Azi dimineață, plimbîndu-mă pe bulevardul principal, am observat că majoritatea copacilor fuseseră în întregime despuiați de fructe!

E timpul să acționez. Cu ajutorul unei carioci, pe stofa cearceafului, calculez fără încetare... Am ajuns la concluzia că, în ritmul actual, mi-a mai rămas de trăit cel mult o săptămînă...

Există, bineînțeles, o alternativă. Tovarășii mei de încarcerare nu s-au putut hotărî să se despartă, ocupă și acum aproape toate camerele hotelului, ar fi de ajuns...

Ar fi de ajuns să mă furișez în clădirea vecină, rămasă goală, să astup cu răbdare ușile și ferestrele cu ajutorul unor cîrpe și bucăți de hîrtie. Aș da drumul la gaz și o noapte ar fi suficientă pentru ca acest cub de cărămizi lipit de hotel să se umple de emanații explozive. În zori, un simplu telefon, dat dintr-un bar de la celălalt capăt al orașului ar fi destul pentru a provoca scînteia necesară deflagrației. Cu puțin noroc..

Și apoi...

Apoi, merele nemaiavînd decît un singur consumator, mi-ar fi ușor să rezist cinci sau șase luni. Iar pînă atunci... Știu însă că, din păcate, nu voi avea curajul să întreprind nimic...

De cît timp mă aflu oare aici?

Îmi dau seama, deodată, cuprins de groază, că nu am avut răgazul de a vizita orașul, frica de a fi asaltat de o criză de amintiri pe o stradă ori într-o piață lipsite de anestezice mi-au interzis să părăsesc hotelul și trotuarele învecinate. Ceilalți procedează la fel...

Cîți au murit, oare?

Mă simt obosit, fragil. La capătul puterilor.

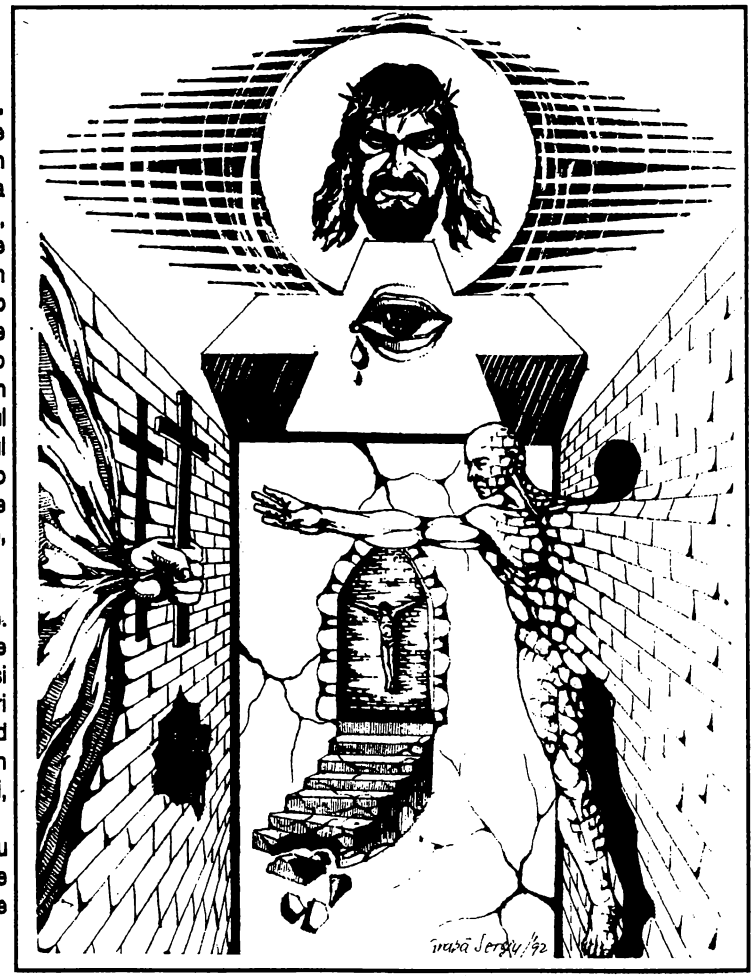

Am emigrat la parter, geamul mi-e deschis în permanență. Astfel, dintr-un salt, pot fi pe trotuar, la primul semn de suferință, care m-ar avertiza că fructele înghițite cu cîteva zile înainte nu-și mai fac efectul.

Orașul e blînd, cenușiu, roz, precum ardezia.

Trebuie să mărturisesc, organismul meu se obișnuiește cu tranchilizantele, a căror acțiune eficace scade în intesitate și durată, în fiecare zi, tot mai mult... O durere interioară surdă străpunge tot mai des crusta amorțelii. Cred că am ajuns ca acei bolnavi pe care nici morfina nu mai e în stare să îi calmeze. Produsul își va pierde în curînd orice efect și merele devenite inutile se vor usca la capătul crengilor artificiale. Orașul e blînd, cenușiu...

Stiloul îmi aleargă tot mai greu pe hîrtie, lăsînd urme tot mai palide, cu fiecare secundă. Cînd se va goli, acest jurnal...

Traducere: Horia Nicolae RUSU

HORIA NICOLAE RUSU - *prezentare*

S-a născut la 2 noiembrie 1969, la Satu Mare. A descoperit SF-ul devreme, la 8 ani, prin filiera clasicilor: Jules Verne și Wells. În 1985, debutează ca traducător, în TRIBUNA clujeană, cu o retroversiune din Nichita Stănescu. În 1987, participă la Sesiunea Națională de Comunicări Științifice ale Elevilor, cu o lucrare intitulată „Cronicarii viitorului – scurtă istorie a SF-ului francez". În 1988, cîștigă premiul întîi și premiul special al juriului la Olimpiada Națională de Limbi Moderne, secțiunea franceză. Între 1989 și 1990, este student al Facultății de Mecanică a Politehnicii clujene și începînd cu toamna lui 1990, al Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj. Colaborează cu traduceri, articole și recenzii, începînd din 1990, la PRO EUROPA, FORUM CETĂȚENESC, MONDO MAGAZIN, ATLAS, TRIBUNA ARDEALULUI și GARDIAN. În 1994, susține, în cotidianul INDEPENDENT TRANSILVANIA, rubrici de actualitate literară și science fiction, și publică în serial, în Gazeta de Nord Vest, traducerea cărții lui Radu Portocală: „Autopsia loviturii de stat din România". Pasiuni: bibliofilia și bibliofagia, SF-ul și muzica de bună calitate. Este un familist convins, nu bea și fumează Carpați. Maeștri: Asimov, Clarke și Silverberg. Visul vieții sale: o editură. Defectul principal: se enervează ușor. Calitatea primordială: îi trece repede.

Mon era înfrînt.

Prăbuşit pe podea, definitiv.

Sala se golise demult, dar el încă zăcea acolo, între durere şi ruşine, furie şi disperare. Un Pompei căzut sub lava înfrîngerii.

-Eşti un luptător bun, domnule Solomon! se auzi deodată. Ai putea fi, însă, cel mai bun... pariez.

Se ridică automat. Din sală, printre rîndurile de fotolii goale, înainta un necunoscut.

- Cine eşti? îl chestionă ştergîndu-se cu prosopul abandonului.

Străinul rîse ascuţit, neuman aproape.

- Valentino. Ramsey Valentino, ieşi el la lumină, dacă asta îţi convine.

Îl privi de sus pînă jos - o distanţă nu prea mare, ţinînd cont că era aproape pitic. Avea favoriţi stufoşi, o pălărie înaltă şi parcă venea direct din secolul trecut.

- Şi ce vrei? se întoarse căutîndu-şi halatul.

- Impresarul dumitale te-a părăsit, îi admiră Ramsey spatele lat.

- Îhîm. Meritam. Mauser m-a învins.

- Nu Mauser.

Se întoarse. Piticul începea să devină ciudat.

- Nu Mauser, zîmbi acesta. Mîinile lui.

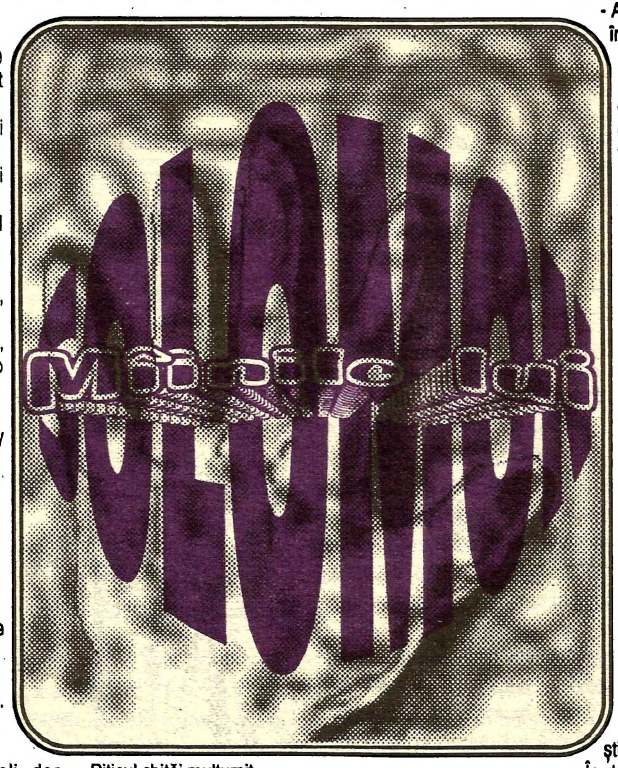

Berea era atît de rece că abia bău primul pahar. De fapt, îi uitase gustul.

- El nu mă lăsa.

- Nu-ţi fă griji, se întrerupse piticul din sporovăială. Nici Mauser nu e un sfînt.

- Mă rog...

- Contează şi asta, să ţii regim, chestii-socoteli, dar antrenamentul special e totul. Eu îţi spun că...

- Hai noroc!... Oricum sînt un ratat.

- Te rog să mă asculţi. Am o metodă nouă de antrenament. Adică, ce spun eu, nouă!... e, de fapt, foarte veche!

- Ce zici acolo, nouă, da' foarte veche, te-ai îmbătat înaintea mea?!

- În India, acum 4000 de ani...

- Da' mai dai un rînd?...

- Ascultă-mă ce-ţi zic! Despre metodă e vorba!

- Hai noroc!

Piticul îl apucă de guler băgîndu-i o hîrtie sub nas.

- Semnează asta.

- Ce e? Ăă?!... Ce zice?

- Că sînt noul tău impresar. Îmi dai 50% !

- Smith îmi lua douăş'cinci!... Hîc!

- Din mici cîştiguri la meciurile mici!... Cu mine îl vei învinge pe Mauser! Şi pe alţii! Vei pleca din oraşul ăsta infect! Vei lupta în Ligă! Te duc la Londra! Vei fi cel mai bun... cel mai bogat!

- ...voi fi cel mai beat...

- Semnează!

Solomon întinse mîna după alt pahar.

Şi semnă.

Şi nu avu de regretat. După primul meci chiar, la nici două săptămîni, ieşi învingător. Nu apăru nicăieri vreo ştire, deşi Ramsey căută ore întregi în ziarul local.

- De mîine începem antrenamentele! se opri el, nervos.

- Credeam că am şi început, căscă Mon trosnindu-şi oasele. În viaţa mea n-am ridicat atîtea greutăţi.

- Asta a fost ca să te aduc pe linia de plutire! aproape că se răsti Ramsey. Din acest moment nu mai ridici nimic!

Solomon făcu ochii mari.

-Nici măcar o căldare cu apă! În ring nu te lupţi cu aşa ceva! Nu cu aşa ceva trebuie învăţat corpul tău! În ring te lupţi cu corpuri! Asta îţi trebuie pentru antrenament!... Corpuri!!

- Adu-mi tu corpuri..., se întinse uriaşul.

- Nu-ţi aduc nimic! ţipă Ramsey.

- Şi de ce ţipi?!

Piticul se opri transpirat.

- De încîntare, şopti el răguşit.

Faţa îi radia o lumină ciudată.

- De bucurie, repetă.

Big Solomon înjură. Tricoul adversarului nu îl încăpea.

-Uite ce braţ ai! exclamă Ramsey înfigîndu-i ghearele în carne. Cîte mai sînt la fel în oraş?

- Eu ştiu?!... Cred că nici unul.

Piticul chiţăi mulţumit.

- Eşti prost. Mai e unul.

- Ăă?... Al cui? făcu uriaşul provocat.

- Tot al tău... Braţul stîng, orbule!

Mon îşi privi contrariat cele două membre musculoase. Erau la fel, din umeri pînă în vîrful degetelor. Deodată începu să rîdă.

- Ha-ha! Aşa e ! Ha-ha! Amîndouă sînt ale mele! Ale mele, ha-ha!...

Ramsey zîmbi scurt şi ieşi din încăpere.

-Asta rămîne de văzut, şopti el închizînd încet uşa.

Cu banii luaţi la prima victorie abia îşi plătiră chiria din urmă. Cămăruţa era întunecată şi urît mirositoare, iar mobila se rezuma numai la două paturi de campanie identice, prea mici pentru Solomon şi prea mari pentru Valentino.

Acum însă, acesta din urmă mai adusese ceva în încăpere. Big Mon nu-şi putu da seama despre ce e vorba. O draperie murdară acoperea un fel de cutie sau mai degrabă o masă. Înghiţi în sec.

- Un luptător bun trebuie să progreseze mereu, începu Ramsey lecţia. Uite, să zicem că eu îţi aduc un tip mai tare...

- Adu-mi, mîrîi Mon, să vezi ce fac cu el!

- Mă laşi să termin? îl aşeză piticul la loc. Spuneam că tu, cu progresele tale, l-ai învinge repede şi pe ăsta. Te-ai antrena, ai deveni mai puternic...

- Da' dacă s-ar antrena şi tipu'? se scărpină uriaşul.

Ramsey îl mîngîie condescendent.

- Unul tot ar fi mai bun.

- Adică eu,zîmbi Mon fericit.

- Tu, tu, aprobă stăpînul.

Luă o cretă şi începu să mîzgălească peretele negru de fum.

- Cu puţin noroc şi ceva genetică, poţi progresa mereu învingîndu-ţi adversarii unul cîte unul. Ba, mai mult, fiecare învins îţi va da mai multă putere, încredere şi curaj pentru următorul.

Trase o linie deasupra semnelor neînţelese.

- Asta ştii ce înseamnă?... La un moment dat te vei plafona. Şi încă n-ar fi o problemă, dacă plafonul ar fi suficient de sus încît să fie deasupra tuturor. Dar chiar şi aşa, el nu se va menţine prea mult. O zi fără progres nu înseamnă să stai pe loc, înseamnă un pas înapoi. Obişnuit cu o asemenea stare, fie ea şi maximă - de fapt, tocmai de aceea -, corpul devine imun la solicitări şi, pe ansamblul său, începe un proces inerent, dacă nu de atrofiere musculară, cel puţin de apatie musculară. Ceea ce e cam tot acelaşi lucru.

- Adică?

- Adică, după un timp, cineva mai slab decît tine, dar aflat în plin avînt, te va doborî.

Ramsey desenă un cerc pe care-l tăie în două.

- Aici intervine ceea ce-ţi spuneam ieri despre corpuri. Îţi trebuie un corp, un adversar permanent, cineva care să te învingă mereu şi pe care să-l înfrîngi totdeauna... Eu ţi l-am găsit.

- Da? se încordă Mon. Cine e ? privi el spre uşă, apoi spre cutia misterioasă.

- Eşti chiar tu.

Uriaşul se gîndi aproape două minute, apoi zîmbi.

- N-am înţeles.

Ramsey îl bătu pe umăr, protector.

- În India, acum 4000 de ani...

Big Mon îl privea atent, drept în gură. N-avea sens să-i ţină un curs de istorie, regretă Ramsey.

- Acesta e aparatul! şi trase draperia la o parte. Aşează-te în fotoliu.

Aproape că se scufundă în el. Două bare metalice i se închiseră deasupra, în vreme ce mîinile, ieşite în faţă şi puţin în sus, erau strînse bine de nişte corzi subţiri. Părea un bebeluş gigantic cerşind mecanic biberonul plin.

- Ăsta da antrenament, spumegă Mon. După ce ies de aici te sugrum cu mîinile mele...

- Ale tale?! hohoti piticul, ca un vrăjitor.

Şi i le acoperi cu o pînză neagră, din umeri pînă în vîrfurile degetelor.

Nu simţea nimic, nu vedea nimic, nu auzea... Nici nu ştia ce se întîmplă cu mîinile lui...

În două luni cîştigă patru meciuri. Aproape cu ochii închişi, glumea un ziarist pe prima pagină. Citind asta însă, Ramsey nu zîmbi; ştia că, într-un fel, chiar aşa era.

Nu-i dăduse încă nici o explicaţie. Dar, după ce intrară în Ligă, la primul antrenament îi spuse clar:

- De azi nu mai folosim astal şi aruncă pînza sfîşiată.

- Înseamnă că am să le văd?...

- De fapt, ele te vor vedea pe tine...

Solomon clipi buimăcit, însă altceva nu mai află.

Şi le văzu.

Le văzu ridicîndu-se brusc, umflîndu-se şi încordîndu-se. Încovoiate, crispate. Se repezeau una spre alta, zgîrieturile plouau. O priză, apoi o răsucire... Mon ţipă de plăcere - erau pline de sînge.

Din cînd în cînd însă mîinile se opreau. Atunci Ramsey le biciuia şi ţipa la el să nu cedeze, ce să nu cedeze că era imobilizat, ele se luptau, doar ele, mîinile lui.

- A fost binişor, îi desfăcu piticul chingile.

Braţele îi căzură inerte.

Le privi cu veneraţie. Luptaseră superb, mai bine decît în ring.

- Asta şi vreau, înţelegi, să conştientizezi acum şi să subconştientizezi atunci, în timpul meciului, să le laşi să lupte... Stai, ce faci?!?

Mon rămase cu prosopul în aer.

- Vroiam să mă şterg de sînge.

- Cu Jenny pe Betty?!... Vreau să spun, cu stînga pe dreapta?!

- Dar ce-are?!

- De cîte ori te-a şters pe tine Mauser? Sau tu pe Thyron?

- Asta e altceva...

- Nu e deloc altceva! E acelaşi lucru! Mîinile tale sînt rivale!

- Sînt?! se miră Mon sincer. Dar în timpul meciului nu formează o echipă, eu aşa credeam...

- Să nu mai crezi nimic!... Nici atunci şi nici acum ele nu sînt o echipă! Sînt rivale... Trebuie să înţelegi că numai antagonismul ăsta le poate duce la progres !

- Bine, am înţeles...

- Încă n-am terminat!

Îl apucă de mîna stîngă.

- Ea e Jenny.

- Îmi pare bine, încercă Mon să rîdă,dar nu reuşi.

Îşi aduse aminte de linţoliul negru sub care mîinile se sfîşiau, în vreme ce el nu simţea nimic.

- Ea e Betty, îi arătă Ramsey braţul celălalt.

- Mai bine le botezai Cain şi Abel.

- Dacă le botezam astfel rămîneai ciung; Abel era prea prost.

- Acum pot să mă bandajez?

- Nu! Lasă-le așa!...

- Dar mă doare!

- Nu trebuie să te doară! Îl apucă piticul de umeri zgîlțîindu-l surprinzător de puternic. Nu pe tine trebuie să te doară!

Peste o săptămînă cîștigă primul meci în Ligă. Deja se vorbea despre el.

- Nu asculta gogoși! Îl trase Ramsey afară din sala de conferințe. Încă nu ești suficient de bun; Ozborne te-ar face praf imediat!

- Nu cred! mîrîi Solomon. De ce nu mă lași să-ți arăt?!... Acceptă partida, o să luăm bani grei...

- O s-o accept,o s-o accept! se urcă Ramsey primul în limuzină. Toate la timpul lor... Și nu te mai făli atît: nu uita, tu nu ai ce să-mi arăți mie!

La hotel merseră direct în sala de antrenament rezervată numai pentru ei.

- Aici e vopsea roșie, aici galbenă..., veni piticul cu două borcane.

- Văd, mirosi Big Mon.

- E foarte bună, special pentru pielea ta. Ține oricît și se curăță ușor cu lichidul ăsta.

- Ce naiba vrei să-mi faci?! se dădu înapoi uriașul.

- Numai mîinile. Le vopsim diferit.

Apoi își lăsă unghii mari. De fapt, numai lui Jenny.

Betty fu bătută crîncen, sfîșiată la sînge. Mîna stîngă se retrase încet, victorioasă, umflîndu-și mîndră bicepsul rotund. Unghiile ascuțite sclipeau sîngerii și bucăți mici de carne atîrnau în vîrfurile lor.

Se refăceau cu iuteală fiindcă, după noul sistem, sîngele aducea aproape toată hrana în ele.

La următorul antrenament, Betty se răzbună cumplit. Ramsey acceptă cu greu că Solomon nu-și strecurase în mod conștient stiletul în mînecă. Dar se bucură, de fapt. Independența mîinilor creștea...

- Îți vei reveni, nu te teme! o bandaja el atent pe Jenny, mîngîindu-i bicepsul sfîrtecat.

Atunci, pentru prima oară, ghearele țîșniră... Dar piticul se feri, agil, și, chicotind malefic, ieși din încăpere sub privirile uimite ale lui Solomon.

A doua zi îi luă pulsul. Nici lui nu-i venea să creadă... Apoi tensiunea; și ea era diferită la cele două mîini.

Luna părea o monedă uriașă, de aur, mușcată într-o parte de colții unui vînzător suspicios. Ramsey se întrebă pentru a suta oară dacă petele alea mari nu-i micșorează valoarea.

Atunci auzi din nou zgomotul acela straniu, ca un sîsîit. Era mai clar și venea din camera alăturată.

Se strecură ușor; deschise ușa grea.

Pentru cîteva clipe nimic nu-i atrase atenția. Vastul dormitor părea o grădină antediluviană în care toți monștrii dorm. Covorul uriaș era presărat de obiectele preferate ale lui Mon; mingii, păpuși, trenulețe ce alcătuiau parcă un straniu osuar marțian...

Un pian enorm cumpărat pe bani grei la o licitație dură. Un tablou inestimabil pus direct pe jos și în care piticul călcă îngrozit. Cîteva abecedare colorate silențios de stăpînul lor. Tava cu ultima masă, plină de resturi, pe care Mon nu îngăduise să o ia cineva...

Se îndreptă direct spre pat. De acolo venea răsuflarea grea, caldă, a gigantului cu inimă de copil. Pe deasupra corpului învelit Luna proiectase chenarul ferestrelor enorme. Peretele devenise, panoramic, un ecran deocamdată gol. O pasăre trecu grăbită prin dreptul Lunii Aproape Pline și amprenta ei neagră fulgeră o clipă în dreptunghiul de lumină.

Și atunci, sîsîitul.

Ramsey se plecă brusc lîngă tunelul unui tren răsturnat.

O mișcare...

Erau ele.

Erau mîinile.

Ar fi vrut să iasă din ascunzătoare, dar nu mai avea cum. Îngrozit, abia respirînd, urmări de la doi pași spectacolul grotesc...

Jenny se ridicase dreaptă ca o cobră flămîndă. Pumnul i se țuguiase, cu degetele într-o parte, clămpănind încet... Unghiile subțiri se întrețeseau ca niște colți-ace în cel mai hidos maxilar.

Din locul unde era, putu vedea clar, cu sufletul la gură, cum Betty se tîra vicleană în jurul corpului adormit. Cînd și cînd se oprea ciulindu-și degetul mare ca pe un periscop.

Deodată se înălță... Jenny era însă pregătită. Se ciocniră. Își trosniră degetele. Se ciupiră plecîndu-se una pe sub alta, se loviră dureros cu cantul palmei.

Abia sufîlnd, de parcă el s-ar fi luptat, Ramsey urmărea amețit oribilul măcel. Acolo erau mîinile și ele se luptau zadarnic, prăpădindu-și energia, riscînd o entorsă ori poate și mai rău... Așa ceva nu se face! vru să strige. Asta, numai în ring! Voi nu luptați pentru voi, luptați pentru mine!

Dar nu avu curaj nici măcar să clipească.

...Păreau doi dinozauri. Doi Thyrani. Umbrele înalte, proiectate pe perete, deasupra patului, se încolăceau ca două gîturi lungi cu căpățîni cuirasate... Două degete păreau membrele superioare, atrofiate, iar celelalte trei întruchipau mandibulele feroce. Coatele se lăsau pe o parte tîrînd bicepșii bombați ca niște burți prea pline, răsfrînte, sprijinite în cozile-umeri...

Un jet de sînge îl stropi în ochi. Doamne, se gîndi piticul, de nu și-ar tăia venele!

Iar Solomon, torturatul, cu chipul ca de ceară în lumina sepulcrală, părea împietrit, un suflet damnat.

Tocmai mănușile de lînă se dovediră eficiente. La început comandară de fier, cum văzuse Mon într-un film cu ninja. Apoi de plastic... De fapt, chiar și cele din lînă mai veche de cîteva săptămîni nu erau bune; trebuiau să fie proaspete.

- Să vezi cum se pitea fiecare după cap și tremura acolo epuizată, pînă se refăcea! îi povestea Ramsey în vreme ce el stătea cu mîinile într-un lighean cu apă rece, după o nouă noapte cu peripeții.

Ligheanul era plin de pești vii și, din cînd în cînd, cîte unul se ridica la suprafață cu burta în sus și capul zdrobit; apa se înroșise.

- Spune, Ramsey, că povestești frumos, îi sorbea Mon cuvintele tremurînd de încîntare.

- Așa... Cealaltă, se învîrtea furioasă, încerca să atace, dar nu se putea apropia de cap, cu toate că, mai tîrziu, îi venea ei rîndul să se apere în umbra lui... Hei! M-ai stropit!...

- Cred că a fost Betty...

Îl învinse pe Ozborne.

Era cel mai bun.

Toată Liga îl venera.

- Big Solomon? zîmbi bărbatul în loden. V-am văzut la meciuri.

Era însoțit de doi polițiști.

- Atunci de ce mai întrebi?

- Sînt Marcrowi, Inspector de Poliție, Scotland Yard! se legitimă acesta.

- Și ce vrei?

- Pot să intru?

- Nu, se așeză Mon în ușă. Impresarul meu nu-i aici.

- Ăă... Tocmai despre el e vorba, încercă Marcrowi să privească în încăpere.

- A făcut ceva?... V-am spus că nu-i aici.

- Păi, știm. E la morgă.

Solomon încuviință din cap; abia apoi realiză ce auzise.

- E mort, îl asigură inspectorul.

Uriașul se prăbuși într-un fotoliu. Cei trei intrară timizi.

- A fost găsit la marginea orașului, într-o grămadă de gunoi.

Îl privi în ochi.

- Strangulat, preciză Marcrowi.

Îi venea să plîngă. Ramsey, bietul Ramsey!

- Avem afară un martor care l-a văzut pe ucigaș.

- L-a văzut..., se ridică Mon transfigurat.

- Adică pe cel care l-a dus acolo. Dar noi bănuim că acela e ucigașul. Corney, se întoarse spre unul din polițiști, adu-o încoa!

Era o fată. Cînd îl zări pe Solomon, se albi.

- E... E el, îl arătă tremurînd.

Uriașul o asculta prostit, încuviințînd din cap aproape fără să-și dea seama.

- L-a adus așa ciudat... Îl ținea deasupra, nu la spate sau pe umeri. Îl ținea în mîini, drept, și cu mîinile l-a mai sugrumat odată înainte de a-l azvîrli...

Abia atunci sări în picioare.

- Domnule Solomon, sînteți arestat pentru crimă.

- Nu... Nu vreau..., bîiguia ca un nebun.

Îl duceau încet, cu teamă, prin culoarele închisorii.

- Nu eu..., încercă să se oprească.

Aproape că-l azvîrliră înăuntru, cu ușurare, închizînd ușa în urma lui.

- O să aștepți niței pînă-ți vine avocatul...

- Nu... Nuuu!! prinse brusc puteri. Nu mă lăsați cu ele..., și începu să plîngă. Doamne, nuu!!! răcni el din adîncul creierului înfricoșat.

Mîinile îi ieșiseră printre gratii implorînd parșive milă de nicăieri. Se întoarseră apoi una spre alta, clămpănind viclene și sîsîitul morții se îndreptă spre el...

Le privi, pentru ultima oară. Un urlet prelung, de durere și groază, umplu coridoarele.

Îl vor ucide. Îl vor ucide și, abia apoi, în sfîrșit, pe viață și pe moarte, se vor lupta între ele.

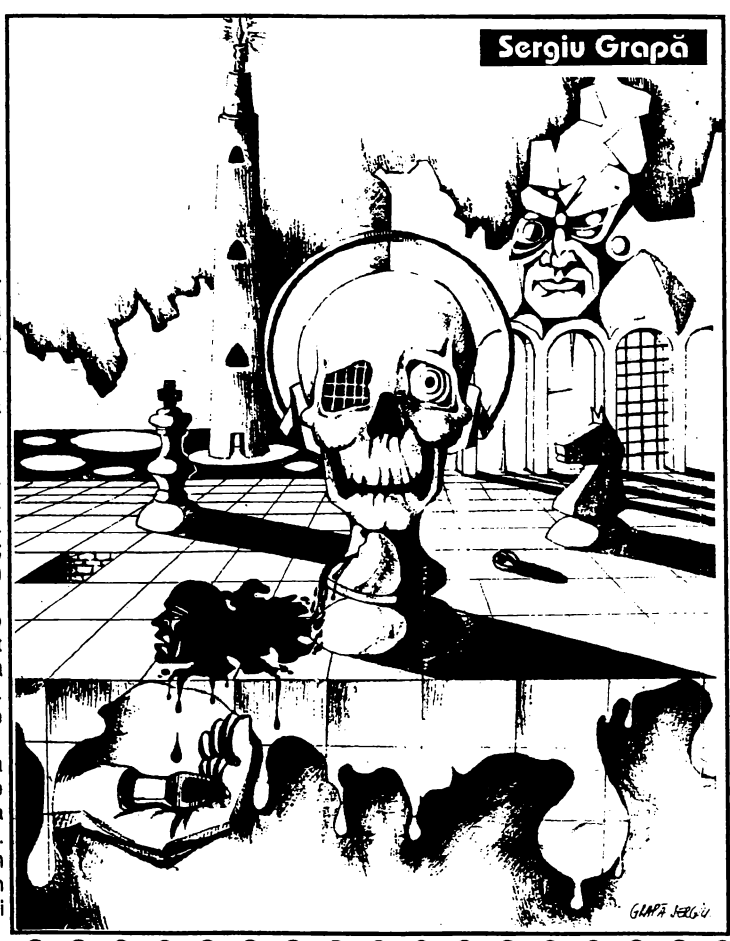

Lucrare premiată la ultimul concurs SUPERNOVA '94 (s. horror).

Ecran fantastic

Christine

Producție Columbia Pictures 1983. Durata 110 minute. Producător: Richard Kobritz; Coproducător: Larry Franco; Producători executivi: Kirby McCauley, Mark Tarlov; Scenariu: Bill Phillips după romanul cu același titlu al lui Stephen King (trad. rom. Ed. Nemira, 1994). Imagine: Donald M. Morgan. Montaj: Marion Rothman. Efecte speciale: Roy Arbogast. Decoruri: William Joseph-Durrell Jr. Muzică: John Carpenter, Alan Howarth. Interpreți: Keith Gordon (Arnie Cunningham), John Stockwell (Dennis Guilder), Alexandra Paul (Leigh Cabot) Robert Prosky (Will Darnell), Roberts Blossom (George le Bay), Harry Dean Stanton (Rudolph Junkins), Christine Belford (Regina Cunningham), William Ostrander, David Spielberg, Malcolm Danare. Regie: John Carpenter. Buget 10 milioane dolari.

Cel mai rapid film realizat după un roman de King, filmările începînd la cîteva zile după publicarea volumului iar premiera avînd loc în același an. Și totuși filmul nu s-a bucurat de succesul așteptat – cel puțin din partea criticilor – în ciuda faptului că actorii sînt la înălțime iar efectele speciale (al căror cost s-a cifrat la jumătate milion dolari) sînt reușite. Impactul vizual asupra spectatorului este puternic, meritul revenind aici în primul rînd lui John Carpenter, atît prin folosirea luminii și a întunericului pentru a obține un anume efect dramatic, cît și prin folosirea filmărilor de noapte pentru un mai bun contrast. Cum era și normal, Christine este punctul focal. Una din cele mai interesante scene ale filmului ni-l prezintă pe Arnie aflat în fața mașinii. După un prim-plan al băiatului, camera se fixează pe un punct aflat în spatele acestuia, astfel încît atît Arnie cît și Christine sînt de-abia schițați de lumina slabă ce pătrunde printr-o fereastră. Brusc se aprind farurile mașinii, o dungă orizontală de lumină ce-l încadrează perfect pe băiat, sunetul strident ce însoțește mișcarea accentuînd la maxim dramatismul scenei. Spre deosebire de alte filme ale sale (de exemplu *The Thing/Creatura)*, de data aceasta Carpenter renunță la cele mai terifiante efecte vizuale. Deși nu există nici un dubiu în felul în care-și găsește sfîrșitul Moochie, Carpenter nu redă detaliile cele mai sîngeroase ale scenei. Poate scena cea mai violentă din punct de vedere vizual este momentul în care Repperton și banda sa o distrug pe Christine. În rest, Carpenter preferă mai degrabă să sugereze desfășurarea acțiunii. Chiar și moartea lui Arnie este mai mult sugerată decît prezentată în amănunte. De aceea putem considera că filmul se bazează mai mult pe caracterizare decît pe un horror vizual (fapt evident și din primele 45 de minute în care efectele speciale lipsesc cu desăvîrșire), caracterizare care în acest caz este mai viguroasă decît în multe filme în care „personajul" principal este un monstru sau altul. Din punct de vedere tehnic, filmul a pus unele probleme. În decursul filmărilor s-au utilizat nu mai puțin de șaptesprezece mașini tip Plymouth Fury 1958 din care numai două au scăpat nedistruse. Una din mașini a fost fabricată dintr-un material special asemănător cu metalul dar capabil de a reveni la forma inițială după ce a fost deformat într-un fel sau altul; mașina respectivă a fost utilizată în scena în care Christine se „reface" după atacul lui Repperton. Nu se dă nici o explicație referitoare la existența Răului dar Christine reușește să schimbe destinul oamenilor care o posedă. George Le Bay o implică clar în morțile fratelui, cumnatei și nepoatei sale, în timp ce atît Dennis cît și Leigh sînt conștienți de „influența" nefastă pe care Christine o are asupra lui Arnie, fapt care-i va produce moartea (într-o scenă care nu există în roman, Christine pătrunde prin perete în biroul lui Darnell și oprindu-se brusc îl aruncă pe Arnie prin parbriz, o puzderie de bucăți de sticlă perforîndu-i pieptul). Jocul actorilor este convingător în ciuda faptului că unele personaje au avut de „suferit" în comparație cu romanul lui King, fiind mult simplificate. Un film în general bun.

BOOKSHOP

Ultimele noutăți HORROR în Anglia

FREAK (Tămăduitorul) de Mark Burnell, New English Library, Holdder & Stoughton, London, 1995, 306 pg.

Născut în Northumberland în 1964, Mark Burnell este un talentat ce promite în horror-ul englez contemporan. *Freak* – de altfel primul său roman, publicat inițial în 1994 – este povestea unui tînăr confruntat cu superstiții ce dăinuiau de secole referitoare la o putere străveche: puterea de a înfăptui miracole. Christian Floyd duce o viață obișnuită – are o slujbă bine plătită în City, un apartament și o mașină BMW. Totul se desfășoară normal, cu o regularitate de metronom. Pînă într-o seară cînd plecînd de la servici, este martor la atacul asupra unei tinere fete într-un parcaj. În timp ce fata sîngera profund ca urmare a nenumărate răni, Christian își dă seama pentru prima dată că este capabil de a tămădui miraculos orice rană sau boală. Ignorînd total pînă atunci puterea cu care era înzestrat, Christian încearcă să afle mai multe amănunte. Incapabil de a relata cuiva despre cele întîmplate, tînărul se simte atras tot mai mult de Gabriella, fata pe care o salvase și singurul om din lume care-i cunoștea secretul. Treptat însă existența sa devine un adevărat calvar pe măsură ce nu mai poate suporta viața cu care fusese obișnuit pînă atunci. Christian face o nouă încercare – de data aceasta deliberată – de a repeta „miracolul" din parcaj: reușește să redea vederea unui orb – numai că acum are cîțiva martori iar toată scena este filmată cu o cameră ascunsă. Și brusc toată lumea are nevoie de el; este căutat de bolnavi, este exploatat de tot felul de ticăloși, este vînat de ziariști și reporteri. Pînă în clipa în care este necesar să-și salveze propria viață amenințată de un maniac. Un roman inteligent, cu o intrigă bine condusă și cu un final neașteptat. O povestire horror modernă cu implicații străvechi, o povestire ce ține tot timpul încordat cititorul.

Incursiunea în istoria Literaturii HORROR (13)

Insula Doctorului Moreau

Herbet George Wells (21.09.1866-13.08.1946) poate fi considerat alături de Jules Verne părintele science-fiction-ului modern. Cunoscut în general prin romane precum *The Time Machine, Mașina timpului (1895), The Invisible Man, Omul invizibil (1897), The War of the Worlds, Războiul lumilor (1898) The Food of the Gods, Hrana zeilor (1904)*, Wells a publicat în 1896 *The Island of Dr. Moreau, Insula doctorului Moreau* (trad. rom., în vol. *Mașina timpului,* Ed. Tineretului, București, 1962), un roman horror ce poate fi cosiderat extrem de modern dacă ne gîndim la ceea ce înseamnă astăzi „ingineria genetică". Subiectul poate fi ușor inclus în Utopiile atît de caracteristice scriitorului englez. Edward Prendick, victima unui naufragiu, este salvat undeva în Mările Sudului de un vapor ce transporta animale spre o insulă necunoscută care se dovedește a fi laboratorul doctorului Moreau, un om de știință – precursor al savantului nebun din atîtea romane moderne – care încerca să-și dovedească teoriile evolutive prin transformarea animaelelor (cu ajutorul chirurgiei) în ființe umane. Prendick descoperă treptat că „băștinașii" ciudați pe care-i întîlnește la tot pasul sînt de fapt foste animale (Omul-Leopard, Omul-Maimuță, Omul-Cenușiu, Lupul-Urs, Hiena-Porc, Calul-Rinocer, Omul-Taur) ținute în frîu de o serie de legi absurde ale junglei. Oamenii-Animale se revoltă în cele din urmă, ucigîndu-i pe Moreau și pe asistentul său, Montgmery; Prendick rămîne singur pe insulă împreună cu creaturile care revin treptat la starea lor inițială de animale. Și toate acestea pentru simplu motiv că experimentele lui Moreau eșuaseră din cauza faptului că deși savantul putea transforma animalele în ființe apropiate oamenilor efectul operațiilor era reversibil și nimic nu putea împiedica animalele să revină rapid la starea lor anterioară. Astfel Moreau sfîrșește ca și alt savant celebru, Frankenstein, victima propriilor sale creații, intenția sa de a înlocui creația naturii printr-o creație personală, o creație ce ar fi făcut inutilă evoluția speciilor dînd greș. Aceasta în ciuda faptului că în concepția lui Wells, resursele științei sînt aproape nelimitate; la fel și resursele umane. Dr.-ul Moreau – ca și Frankenstein sau ca Griffin, eroul din *Omul invizibil* – este un savant ce găsește refugiu doar în munca sa, în „iluzia promițătoare a unei științe pure" (Mircea Opriță, *H.G. Wells – Utopia modernă,* Albatros, București, 1983, pg. 144). Practicînd vivisecția, Moreau tinde spre atingerea absolutului pentru că așa cum declară el însuși „se poate construi, la fel cum se poate distruge sau modifica" (trad. rom. cit, pg. 395). După studii de ani de zile, savantul a reușit să schimbe „nu numai forma exterioară a unui animal" (pg. 390) ci și fizionomia sa, „ritmul chimic al creaturii", fiind posibil „să transplantezi un țesut dintr-o parte a unui animal într-alta, sau de la un animal la altul, să-i schimbi reacțiile chimice și metodele de creștere, să-i modifici articulațiile membrelor și să-i schimbi în structura sa cea mai intimă" (pg. 390). De fapt Moreau practica o inginerie genetică *avant la lettre,* schimbînd forțat organismul diverselor animale, astfel „umanizîndu-le". Moreau este un fel de zeu implacabil, un tip insensibil la orice durere, capabil să-și supună „pacienți" la torturile și suferințele cele mai cumplite pentru a-și duce la bun sfîrșit cercetările. El este un savant „ireproșabil din punct de vedere moral, nepreocupat cîtuși de puțin de catastrofele pe care riscă să le provoace sau pe care le face posibile" (Kingsley Amis, *L'univers de la science fiction,* Payot, Paris, 1962, p. 36), un savant pentru care știința este un mijloc de a aobține o putere personală, poate absolută în cazul nostru. Un substituit al lui Dumnezeu, așa cum remarcă Brian Aldiss în *Trillion Year Spree,* Avon Books, New York, 1988, p. 125. Se încearcă astfel o sinteză între teoria evolutivă și cea religioasă. Moreau „acționează" asupra animalelor nu numai pentru a obține inteligență superioară ci și o anume „formă plastică" („Aș fi putut tot atît de bine să transform oi în lame și lame în oi. Cred că există ceva în forma omenească care face apel la simțul artistic mai mult decît orice altă formă de animal" – pg. 397). De aceea toate animalele sînt remodelate după tiparul uman, după legile existente în lumea civilizată: „Să nu megi în patru labe. Oare nu sîntem Oameni? Să nu lipăi cînd bei. Să nu mănînci carne sau pește. Să nu zgîrii scoarța copacilor. Să nu vînezi alți Oameni". (pg. 382-383). Dar aceste legi nu pot fi valabile oriunde și oricînd pentru că totul este într-o continuă schimbare, atît animalele cît și oamenii urmîndu-și linia lor proprie de dezvoltare și evoluție. Oricare ar fi fost intenția autorului – utopie, roman science fiction sau de groază – *Insula doctorului Moreau* rămîne o creație horror importantă pe filiera inaugurată de Mary Shelley și continuată de mulți alții printre care putem aminti în zilele noastre pe Gene Wolfe cu *The Island of Dr. Death, The Doctor of Death Island, The Death of Dr. Island.* Nu putem încheia fără a menționa din multitudinea de variante cinematografice – mai mult sau mai puțin fidele – ale romanului, peliculele semnate de Erle C. Kenton (*The Island of Lost Souls,* 1932), cu Charle Laughton, Bela Lugosi, Kathleen Richard Arlen, Leila Hyams), Don Taylor (*The Island of Dr. Moreau,* 1977, cu Burt Lancaster, Michael York, Nigel Davenport, Barbara Carrera, Richard Basehart) și Sergio Martino (*Island of Mutations,* 1979, cu Barbara Bach, Richard Johnson, Claudio Cassinelli, Joseph Cotten).

Pagină realizată de Florin Mircea TUDOR

Soarele de sulf

SERGE BRUSSOLO

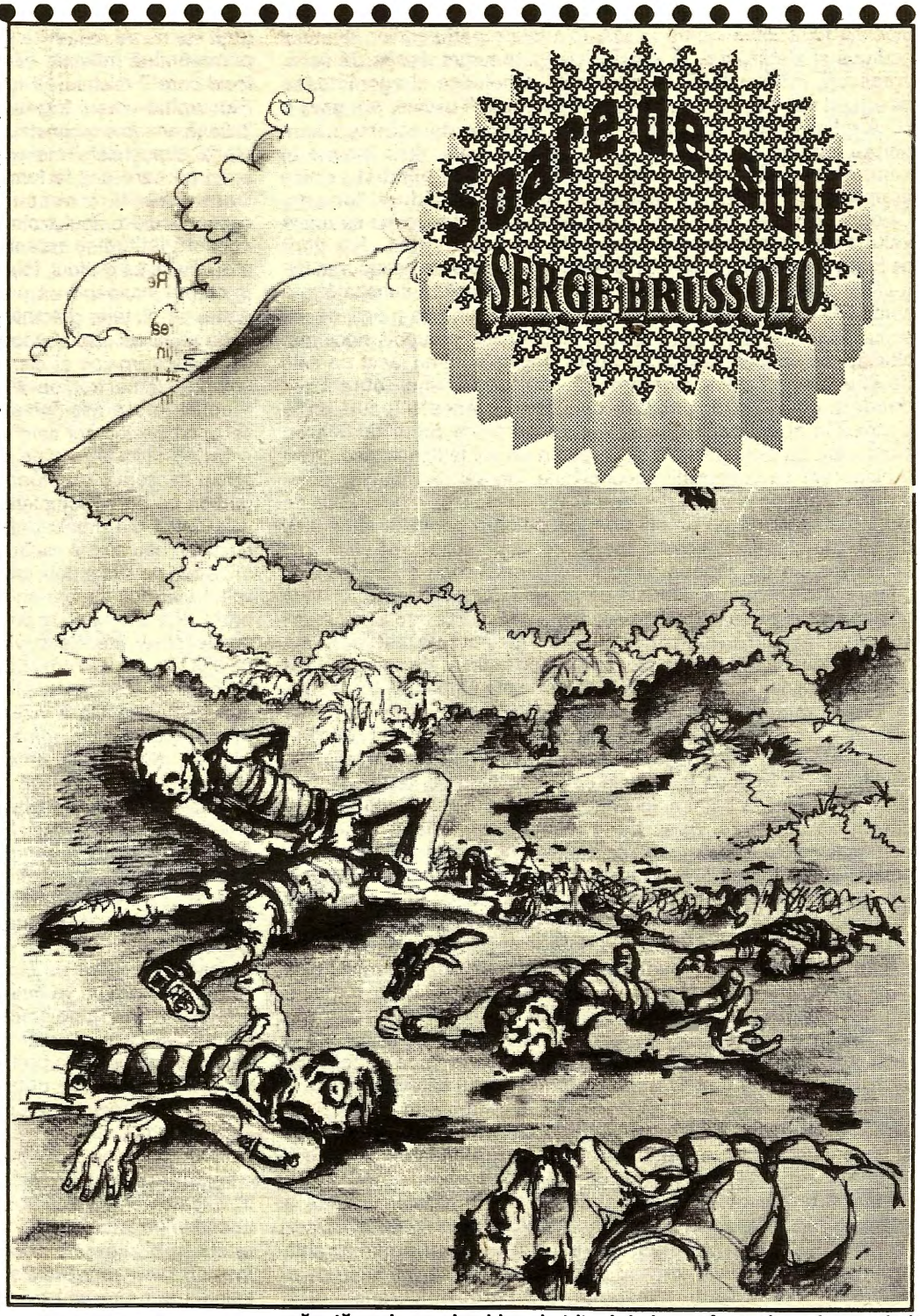

Era ca un rug gigantic, înălţat în mijlocul cîmpiei argiloase şi cenuşii. O uriaşă grămadă de lemne în vîrful căreia oraşul părea aşezat ciudat, într-un echilibru instabil, cu turnurile sale mai largi la bază decît la vîrf, cu donjonurile micşorate brusc la nivelul crenelurilor, încît din depărtare, puteau fi confundate cu acele coşuri de fabrică ce par să nu se sfîrşească niciodată. Fortificaţiile care înconjurau oraşul aveau aceeaşi alură de trunchi de con, şi în orice clipă te-ai fi aşteptat să vezi santinelele care patrulau de-a lungul zidurilor căzînd în gol şi alunecînd pe zidurile în pantă, cu căştile smulgînd jerbe de scîntei blocurilor negre şi lucioase străpunse ici şi colo de deschizăturile înguste ale ferestrelor. Apropiindu-te de rădăcini, oraşul era în întregime acoperit cu o mulţime de trunchiuri proaspăt tăiate, fără crengi şi jupuite de coajă, reduse la starea de uriaşi buşteni anonimi şi formînd o îngrămădeală de nedesfăcut al cărei vîrf se sprijinea pe primele pietre ale zidurilor oraşului. De aici provenea acea senzaţie de rug întocmit de-a valma de o mînă de gigant pentru cine ştie ce holocaust febril. Pentru a intra în oraş trebuia, de-a lungul multor zile să rătăceşti prin acest labirint lemnos la început plin de sevă, apoi, pe măsură ce te apropiai de vîrf, uscat şi plin de aşchii. Acest drum în care fiecare pas putea, în orice moment, să rupă echilibrul trunchiurilor amestecate, condamnîndu-te în acelaşi timp să mori sfărîmăt în infernala rostogolire a unei avalanşe de scoarţă, lăsa de fiecare dată călătorului senzaţia că se mişcă în interiorul unuia din acele jocuri orientale cu beţigaşe unde cea mai mică greşeală duce la eliminarea jucătorului. Cît despre mine, imediat după ce am trecut de unica poartă de acces, îmi amintesc foarte bine că am căutat răcoarea unei biserici, cu pereţii de ardezie albastră, fugind în mijlocul întunericului sau de căldura şi de mirosul de nesuportat al talaşului care mă însoţiseră de-a lungul întregii mele *escalade*. Instinctiv, degetele mele au căutat agheasmatarul de marmură, aşezat ca de obicei lîngă masa cu daruri, la înălţimea primului stîlp. Contactul lichidului îngheţat a alungat imediat migrena ale cărei prime simptome îmi bîzîiau deja la tîmple. Mi-am pus palma în centrul cochiliei ciobite, în mica baltă irizată unde dansau încă rarele luciri filtrate în vitralii. Ridicîndu-mi apoi braţul cu preţul unui efort dureros, în care se citea deja întreaga oboseală a drumului, mi-am atins cu vîrfurile degetelor fruntea, buzele şi pieptul... Mirosul ameţitor al benzinei m-a făcut să tremur. Am rămas acolo. Rezemat de stîlp, gustînd frigul marmurei prin cămaşa mea umedă de sudoare. Undeva, în fundul criptei, s-a ridicat ţipătul prelung şi ascuţit al unui copil, surprins fără îndoială să se trezească astfel, gol, în mîini străine, deasupra căldării de cupru al botezului, în timp ce picături de ulei lampant, curgînd de pe buretele sfînt, i se sfărîma pe frunte, între sprîncene. Am ieşit, cu ochii coborîţi, regăsind lespezile străzii inundate de soare unde se desfăşurau deja, odată cu apusul arzător, arabescurile unei ultime farandole. Vîntul a stîrnit un val de confetti roşii care s-au lipit ca tot atîtea bubuliţe fantastice de picioarele mele goale şi îmbrobonite de sudoare. Bolnav de acest pojar de carnaval, am mers spre fîntîna crăpată unde un ciorchine de tritoni de bronz înverzit scuipau valuri de alcool etilic îngroşat, aproape opac. Mirosul violent, fără nuanţe, ar trebui să spun astfel industrial, m-a făcut o clipă să blestem o asemenea lipsă de gust şi imaginaţie în alegerea lichidului. Dar efluviile îmbătătoare mi-au înceţoşat ideile, paralizîndu-mi creierul ca sub efectul unei inhalaţii prelungite de eter, şi imagini fără legătură cu preocupările mele prezente s-au intercalat între ochii mei şi realitate. Ca de fiecare dată a trebuit să fac un efort violent pentru a nu mă lăsa să alunec, cu genunchii deodată moi şi neputincioşi, pentru a mă smulge talazului de mirosuri mereu mai prezente. Am coborît strada alergînd, răsucindu-mi călcîiele pe pietrele neregulate ale pavajului cărora şuviţele de alcool le dădeau strălucîri albastre şi aurii. Primele ruguri au apărut imediat, mărginind trotuarele şi drumul. Îngrămădiri meticuloase de lemne uscate, prăfuite, gelos conservate ani în şir la adăpost de umezeală în aşteptarea acestei ultime zile. Munţi de buşteni cu îmbricări meşteşugite, cu culoare de acces şi camera de ardere centrală concepută pentru o întreagă familie... Mi-am

încetinit fuga, oferindu-mi mucoasele iritate parfumurilor lemnului noduros şi sfărîmicios, al acestor crenguţe negre, lipsite de sevă, vreascuri, mănunchiuri de ramificaţii scheletice şi zgomotoase izbucnind sub paşi într-un mănunchi de explozii uscate. Am privit o clipă mîinile albe, aproape albăstrii, zebrate de zgîrieturi care purtau legături de curmei aleşi cu grijă cu mult timp înainte în vederea acestei unice ceremonii, apoi m-am plimbat printre grămezile de crengi, în mirosurile acelea de pădure, toamna. Căldura crescuse din nou, şi sprîncenele nu mai reuşeau să reţină valul neîncetat de sudoare care-mi inunda fruntea. Am dorit deodată să mă înec în umbra arcadelor, şi o sete de nesuportat mi-a uscat gîtul, umflîndu-mi limba între dinţi. O boltă întunecată m-a sorbit... O sală de dans, cu pavajul negru profund ca o oglindă, cu ecouri în acelaşi timp apropiate şi îndepărtate; o cupolă nocturnă, albastră ca somnul fiarelor ascunse. Degetele mi-au lăsat un halo de abur necuviincios pe marmură, mărturie a unei febre ce ia deodată chipul unei umezeli obscene în aceste locuri unde geamurile şi oglinzile nu par făcute pentru a primi răsuflarea muritorilor. La picioarele mele, un pumn de confetti schiţase grăbit o planisferă de constelaţii necunoscute. Un şal de mătase, purtat de un curent de aer, se deplasa la nivelul solului, ciudat abur de stofă rostogolit de pe umerii unei dansatoare pentru a sfîrşi aici, derivînd la suprafaţă acestui lac de cerneală solidificată. Intrus în această lume de zăpadă neagră cu mirosul meu de sudoare şi gîfîielile mele, am vrut deodată să privesc dacă tălpile nu topiseră gheaţă ce părea să constituie solul, şi dacă, de acum, călcîiele mi se cufundau într-o mlaştină cu văluri de neşters, tatuîndu-mă pentru totdeauna în cel mai ridicol mod cu putinţă. Femeia rămînea retrasă, sprijinindu-se de o cariatidă, iar mina sa palidă, albăstruie, cu unghiile cianozate de o răceală interioară de neînfrînt se odihnea exact între sînii sculpturii, într-un gest involuntar provocator. O lungă eşarfă de mătase gri îi înfăşura gîtul, desfăcîndu-se în două în spatele cefei şi căzînd de fiecare parte a claviculelor pînă la pămînt, înconjurîndu-i corpul gol şi îngheţat cu o paranteză de pînză. Avea burta lăsată şi sînii flasci, reţele de vinişoare violete îi parcurgeau carnea, creînd imaginea unui bibelou brăzdat de crăpături fine. Fragilă. Umbra îi îneca trăsăturile, abia am putut întrezări un profil greoi şi fără graţie, palid şi tulburător, cînd braţul său întins îmi oferi o cupă cu un lichid oarecare... Am băut. Fără nici un cuvînt. Înainte de a ieşi, prinzînd degetele încă oferite, m-am înclinat, punîndu-mi buzele pe spatele mîinii sale chiar deasupra liniei denivelate a articulaţiilor. Nu s-a clintit, şi totuşi, în momentul în care îşi lăsă mîna să cadă, am văzut foarte clar oribila arsură lăsată de buzele mele pe pielea ei netedă şi rece, ca o linie dublă umflată de băşici sîngerînde. Poate că, ascultînd atent, aş fi putut percepe în momentul sărutării sfîrîitul şi mirosul caracteristic al cărnii arse... ea a surîs cu un aer dezolat, plictisit şi monden, ca o gazdă care - în timpul unui dineu de lux - ar observa o încălcare a protocolului independentă de voinţa sa şi ar apela astfel la indulgenţa complice a invitaţilor. Am ieşit. Regăsind bulevardele, căldura şi linia rugurilor jalonînd asfaltul la intervale regulate. Aveam oare febră? Nu mai mult ca de obicei, fără îndoială. Am observat că unii îmi ocoleau privirile, alţii, dimpotrivă, mai vicleni, treceau peste mine fără să mă vadă ca şi cum aş fi fost lipsit de substanţă, într-un cuvînt, transparent. Trecerea prin sala de dans nu servise la nimic - decît la a-mi face zăpuşeala de afară şi mai prezentă. Grupe de fete goale şi tăcute umpleau balcoanele de pe ambele părţi ale străzii. Ridicînd capul le puteam zări linia pubisului întărită, unsă cu fosfor roşu, ca şi genele, părul sau vîrfurile sînilor. Unele se răseseră şi craniul lor gol, purtînd ca pe o cască crusta de fosfor roşu aprins, îmi evoca irezistibil imaginea unui chibrit enorm. Cred că două sau trei dintre ele mi-au zîmbit, dar n-aş putea să jur. Am remarcat că feţele lor obosite purtau încă urmele sărbătorii din ajun, a cîntecelor, a dansurilor, a fricii, poate. Căci ştiu ce sărbători groteşti animă străzile noaptea, farandole înspăimîntătoare în care fete şi băieţi dansează încorsetaţi în costume vopsite cu fosfor alb, aprinzîndu-se instantaneu în momentul în care temperatura ambientă depăşeşte limita fatidică a celor 30° C, ceea ce îi obligă să dispară, să fugă de pe străzi şi din pieţe odată cu primele raze ale soarelui. Vai, deci, celui pe care ziua îl surprinde doborît de beţie pe iarba unui parc, întins în costumul său ucigaş al cărui alb prăfuit aminteşte de consistenţa nesigură a aripilor de fluture. Transformat în torţă vie nu va mai avea nici măcar posibilitatea de a se arunca în prima fîntînă întîlnită, căci aceasta n-ar face decît să înteţească focul care îl mistuie. Şi totuşi o iau de la capăt. În fiecare noapte. Parcurgînd oraşul într-un decor pueril şi demodat de sărbătoare italiană anevoie reconstituită, ei se răspîndesc, teribil de vulnerabili, oferiţi, expuşi celei mai mărunte frecări prea brutale, jarului acelor ţigări pe care unii le fumează din sfidare, bravadă sau dandism. Dansează, fără ceasuri, lipsiţi de orice repere, căci toate ceasornicele oraşului sînt acum oprite. Dansează, neuitînd că la această latitudine noaptea cedează locul soarelui fără nici un preludiu şi, ca şi vinul, făcîndu-i să-şi piardă noţiunea timpului, vor fi în curînd incapabili să prevadă unde şi cum îi va surprinde ziua. Astfel că pieţele, grădinile, marile esplanade care nu oferă locuri unde să te ascunzi sînt locurile cele mai apreciate în timpul acestor sarabande ironice şi disperate. „Cu cît riscul e mai mare, cu atît serbarea e mai frumoasă" spun cîntecele, şi nu doar o farandola s-a aprins brusc asemenea unui fitil uman, consumîndu-i în cîteva secunde pe toţi cei care o clipă mai devreme se ţineau de mînă; nelăsînd întinsă pe dale decît o ghirlandă de corpuri carbonizate, ciudat micşorate şi deformate sub acţiunea focului, tragice statui de gudron pe care întîmplarea le-a făcut să se ghemuiască în poziţii ivite direct din ritualuri ale magiei străvechi. Setea şi febra m-au făcut din nou să mă clatin şi să caut adăpost în scobiturile galeriilor. În partea de sus a unui peron, mîinile mele umede şi arzătoare s-au lipit de o placă de marmură cizelată, fixată deasupra unui ciocan de bronz. Preluînd ştafeta de la ochii acum orbiţi de penumbră, mîinile au descifrat literele cuvîntului „MUZEU" dăltuite în linii largi şi muchii tăioase. Un covor de tuns mi-a ghidat paşii între barierele de lanţuri aurite destinate să protejeze obiectele expuse de curiozitatea tactilă a vizitatorilor. Curentul de aer creat de poarta rămasă deschisă a zornăit festoanele verigilor într-un ritm moale. Imediat, mirosul acid emanînd din sculpturile aliniate m-a copleşit, iritîndu-mi sinusurile, mii de înţepături, sfredelindu-mi nările, şi m-am adîncit în contemplarea statuilor galben-lămîie care jalonau galeria. Fecioare zvelte, fuse de pliuri şi voaluri în vîrful cărora se desface în sfîrşit un chip de absenţă sau de zădărnicie fericită. Titani înlemniţi într-o ultimă şi uluitoare sforţare. Efebi în curbe tandre şi dure totodată, şi atîţia alţii încă, toţi, în picioare, pe piedestalurile lor de abanos, extraşi din sulf de un scalpel de geniu. Capodopere casante de o incredibilă fragilitate şi parfum sufocant pe care o lovitură de cot le poate aprinde într-un torent de fum irespirabil, care nu va mai lăsa să rămînă din operă decît o imensă floare de funingine împroşcînd peretele ca o umbră uitată a obiectului care nu mai există. N-am putut niciodată să rezist fascinaţiei acestor corpuri, acestor gesturi, imobilizate de artist într-un material atît de puţin propice nemuririi: sulful sau ruperii intelectuale produse de aceste minuni friabile şi prăfuite pe care le-ai dori eterne, apărate pentru totdeauna de timpul distrugerii, şi pe care le descoperi dimpotrivă sfîşietoare în fragilitatea lor, ca şi cum creatorul - alegînd un material extrem de perisabil ar fi vrut să pună în valoare ironia vulnerabilităţii lor. Am traversat sala cu paşi înceţi, abandonînd în urma mea dubla înşiruire de creaţii inflamabile şi am intrat în bibliotecă. Mirosul pielii şi al hîrtiei, în valuri grele înspumate de umezeală şi praf, a înlocuit progresiv mirosul acru al sulfului şi n-am mai avut decît să-mi las degetele să alerge pe rafturi, numărînd cotoarele aurite ca pe roţile unei mori de rugăciuni... Curiozitatea unui popor dormea aici, lăsată pradă ciupercilor şi rozătorilor de orice fel: tratate de flogistică stabilind focul ca element şi cauză a alcătuirii corpurilor; studii absconse asupra descompunerii peştilor şi a emanaţiilor de fosfură de hidrogen - cauze ale arderilor spontane; pergamente ale căror desfăşurări de caractere orientale dizertau asupra secretului proiectilelor incendiare; o istorie a focurilor bengale şi de artificii în treizeci de volume, avînd ca puncte de atracţie expuneri complete şi foarte savante asupra iluminaţiilor romane, rachetelor zburătoare, spiralelor, roţilor şi exploziilor luminoase...

Mi-am continuat drumul, apăsîndu-mi palmele înfrigurate de pielea coperţilor pe obrajii arşi de boală. Un culoar înalt m-a propulsat în lumea de alamă a pirometrelor, într-o pădure de cadrane febrile cu acele mereu mai sensibile. Dar, unitatea aleasă pentru etalonare fiindu-mi necunoscută, freamătul sau salturile indicatoarelor roşii însoţindu-mi trecerea nu mi-au putut da o idee exactă asupra stării mele. Culoarul ducea într-o sală vastă a cărei

arhitectură simplă, fondată pe îmbucarea unor imense blocuri de piatră, m-a făcut să-mi dau seama că se afla în interiorul fortificaţiilor ce înconjurau oraşul. Era umed şi rece. Nici un sistem de iluminat nu lăsa să se împrăştie penumbra pe care o păstrau două ferăstruici cu deschiderile astupate de mărăcini; mi-am ţinut răsuflarea ştiind dinainte ce aveam să descopăr. Foarte repede şi fără mirare, degetele mele întinse orbeşte au atins suprafaţa netedă a unei vitrine şi am ştiut imediat că nu mă înşelasem. Am închis ochii, încercînd să imaginez decorul ce mă înconjura; vitrine de expoziţie aidoma unor acvarii înalte şi strîmte, aliniate, închizînd între pereţi pînze unice ale vechilor maeştrii, tapiserii de nepreţuit, stofe, mătăsuri, pictate odinioară de pictori de geniu. O întreagă lume de portrete, fresce, de triptice de neînlocuit pictate sau ţesute la timpul lor cu ajutorul unor materiale derivate din anhidrida fosforică şi înzestrate de atunci cu dezagreabila proprietate de a se aprinde spontan la simplul contact cu aerul. De aici obligaţia de le ţine închise în permanenţă sub vid în aceste vitrine plumbuite, sigilate care par la prima vedere să le izoleze definitiv de orice pericol. Totuşi, să te sprijini încrezător în această falsă evidenţă denota o gravă necunoaştere a uriaşei perversităţi a acestei planete, căci nici unul din aceste geamuri de protecţie nu este destul de gros pentru a rezista unei pietre. Unele - de preferinţă tocmai acelea care conţin comori artistice incomparabile sînt făcute din cristalul cel mai fragil, şi chiar numai impactul cu o pasăre rătăcită zburînd dezorientată după ce a intrat pe una dintre ferăstruici ar fi suficient pentru a le crăpa, lăsînd aerul ambiant să pătrundă cu un şuierat ascuţit. Nici una din materialele pirofosforice expuse nu ar rezista mai mult de cîteva secunde unui asemenea tratament, şi ai putea vedea tapiseria consumîndu-se, victimă a unei combustii interne, a unei distrugeri înscrise în pigmenţi, în lînă, în firele sale din prima zi a existenţei, a creării sale, atunci cînd a fost făcută într-o cutie etanşă de un om în costum de scafandru în vidul cel mai total. Ce altceva mai fascinant pentru spirit decît imaginea acestui joc obscen şi subtil în care artistul se străduieşte să distrugă creînd, şi în care, departe de a dori să-şi toarne opera în bronz, el se chinuie s-o transforme în ceva insuportabil de delicat şi fragil, a cărui moarte poate surveni în orice clipă. De aceea permanenţa pericolului nu poate decît să menţină estetul, amatorul, într-o stare de rarisimă şi puternică exaltare, înzecindu-i percepţia exterioară, senzaţie analogă celei pe care o poţi resimţi în faţa acelor chipuri pe care încerci, pe peronul unei gări, să ţi le gravezi în memorie, fiindcă ştii deja că nu le vei mai vedea niciodată. Am făcut cale întoarsă, fără grabă, purtat de toropeala călduţă a febrei. Amorţit şi totodată îngrozit că va trebui să mă regăsesc în zăpuşeala străzii. E devărat că aici, pe această planetă, pe aceste străzi, sub aceste portaluri, în inima acestor bolte de marmură, se moare datorită unor stranii boli îngheţate care ucid fără febră sau sudoare. Iar aceste femei şi aceşti bărbaţi suferă de ciudate tulburări algide în care senzaţia permanentă de frig este dublată progresiv de o slăbiciune generală trecînd în iremediabile boli melancolice. „Adiabatism..." mi-a şoptit odată, de mult, o fată, rezumînd într-un singur cuvînt drama acestor corpuri care nu mai pot primi sau transmite nici o cantitate de căldură. De aici fascinaţia lor faţă de foc, întreaga estetică şi cultul acesta morbid al incinerării. Dar ce importanţă are, din moment ce sarcina mea nu e să filosofez, ci să acţionez? Ştiu că ard fără să simtă nimic şi că un copil îşi poate plimba mîna prin flăcări, privindu-şi degetele carbonizate stafidindu-se fără să se oprească din mestecatul dulciurilor care-i umplu gura. Ce importanţă are atunci cînd cuplurile goale se rostogolesc pe cearceafuri îmbibate cu benzină, frecîndu-şi cu disperare corpurile unul de celălalt chiar dacă ştiu că în cîteva secunde pubisul băiatului, acoperit cu o crustă de fosfor şi clorură de potasiu, va lovi muntele lui Venus al partenerei, uns cu o peliculă abrazivă jucînd rolul amnarului, şi din acest contact va ţîşni scînteia care îi va aprinde într-o ultimă îmbrăţişare. Ce importanţă... Rolul meu se va sfîrşi peste cîteva ceasuri, atunci cînd toţi se vor fi urcat în vîrful rugurilor asemeni unor naufragiaţi agăţaţi de stînca unei minuscule insule pustii şi cînd eu, străbătînd străzile acum golite, voi fi ajun în marea sală de consiliu unde mă va aştepta, aşezat în centrul uriaşei mese de ceremonie, pierdut în mijlocul unei imensităţi de lac întunecat, singurul chibrit din oraş. Poate că, asemenea altora din alte oraşe, au pregătit pentru mine unul din costumele acelea din azbest alb şi diform care deschid la înălţimea ochilor fanta strîmtă a unei lucarne de sticlă anti-foc, dar asemenea gesturi, deşi mărturisind o extremă delicateţe, sînt inutile. Voi lua chibritul, mi-l voi pune pe buzele arzînd de febră, atent la scurta troznitură dinaintea arderii, apoi, cu un gest al mîinii, va fi de ajuns să-l arunc pe fereastră într-o fîntînă revărsîndu-şi alcoolul. După aceea...

După aceea, mă voi îndepărta în mijlocul primelor zgomote ale incendiului, alergînd din fîntîni în canale, din canale în ruguri, voi ieşi din oraş, traversînd valurile de flăcărui suflate de vînt dinspre fiecare deschizătură. Poate că mă voi îmbrăca, totuşi, cu costumul de azbest doar pentru plăcerea de a-l vedea înnegrindu-se sub rotocoalele de cenuşă... Voi ieşi pe marea poartă a oraşului, avînd grijă să nu mă întorc decît la intrarea în labirintul de trunchiuri acoperind muntele. Atunci voi vedea rotocoalele grose şi înecăcioase de fun ţîşnind ca un freamăt viu din vîrful turnurilor, desăvîrşindu-le imaginea mentală de coşuri de fabrică, iar incendiul va sforăi în spatele meterezelor cu vuiete surde şi puternice. Mă voi întoarce încă o dată în clipa în care picioarele vor simţi pămîntul cîmpiei, spre a înregistra imaginea muntelui devenit rug imens, bulgăre de flăcări în mijlocul deşertului, şi a auzi vibraţia apăsătoare a jarului. Ultimul foc stingîndu-se, voi face cale întoarsă, escaladînd iar panta în exploziile uscate ale lemnului carbonizat. Voi urca spre vîrf, spre zidurile înnegrite, strîngînd la piept cutia micuţă de lemn alb cu eticheta ei şcolărească, două linii întrerupte, paralele, încadrate de obişnuitul chenar albastru. Blînd, cu palma făcută căuş, voi vărsa atunci între pereţii acestui receptacol derizoriu şi fragil cenuşa unui popor zadarnic ca speranţa în victorie. Seara, cu unghiile murdare de cerneală albastră şi degetele strînse pe tocul filiform al micului stilou, va trebui să caligrafiez cu trudă numele oraşului, al planetei şi al locuitorilor săi dintr-o trăsătură pe care o va usca în aceeaşi clipă răsuflarea mea de foc...

Traducere
Eduard PANDELE

Nicolae ARITON

SF-ist, onest, călător în Elveţia

Pe la ora 9,30 ajung la Castel unde îmi reamenajez standul. Apar Alain Huet, editorul „Dicţionarului de pseudonime SF" şi profesor de matematică. Mă pup cu Miky Papoz (împreună cu soţul) al cărei ultim volum de SF, „Les Malfairies" a fost editat în 60 de mii de exemplare (tiraj care a ajuns să ne impresioneze şi pe noi, pînă mai ieri specialişti incontestabili în tiraje de peste 100 de mii) şi care îmi spune că primarul don Correns, unde s-a ţinut Convenţia Franceză de SF din anul 1992, este supărat şi acum pe mine pentru că şi-a pregătit inutil discursul de bun venit. Îl cunosc şi pe Jean-Pierre Brouillaud, preşedintele Asociaţiei „Infini", adică „Association professionnelle de la Science Fiction d'expresion francaise, de la literature et des arts de l'imaginaire", fost director, pentru cîţiva ani al celebrei colecţii „Ailleurs et Demaine" al editurii Robert Lafonte, post preluat de Gerard Klein. Mă pup şi cu Annik Beguin, patroana librăriei „Cosmos 2000", care acordă şi premiul SF cu acelaşi nume. Norman Spinrad şi Lee Wood apar discret. Francezii îşi dau coate, dar se fac că nu-i cunosc. Profit de ocazie, nu ca la Timişoara unde era imposibil să te apropii de ei, şi mă prezint: sînt din România din Tulcea... Lee Wood sare jumătate de metru în sus de bucurie, Norman Spinrad zîmbeşte ca un motan în amintirea zilelor frumoase petrecute în Delta Dunării. Profit de ocazie şi fac jumătate de film fotografii cu familia Spinrad de gît. Scap cu greutate de ei (aici am exagerat puţin) şi asist la Diaporama lui Gilles Francescano. Ca lumea! Cînd ies din sală, dau nas în nas cu Bridget Wilkinson. Ne pupăm şi o conduc la masa organizatorilor pentru a-şi plăti taxa de participare. Am ajuns şi ghid la Yverdon.

Din cauza foamei, culoarea roz a convenţiei începe să se schimbe. Cînd începusem să devin de-a dreptul disperat... apare Marlene Germann, gazda mea, şi mă invită la masă. Să nu crezi în minuni?!

Seara zilei de vineri, 28 aprilie, a fost de departe cea mai interesantă parte a Convenţiei. După ora 20,30 a început ceea ce organizatorii au numit „La nuit Virtuelle". Această noapte a început în sala mare a „Theatre du Casino" cu piesa de teatru „La Poudre et le Vent" scrisă de Georges Poudart, în septembrie 1994, pentru colocviul „Toxicomanes en 2014", organizat de „Maison d'Ailleurs" şi „Grupul romand de studii asupra alcoolismului şi toxicomaniei". Jumătate de oră de teatru de cea mai bună calitate, care mi-a adus aminte de vremurile cînd se juca la „Teatru Mic", „Maestrul şi Margareta" de Bulgakov, în regia Cătălinei Buzoianu. A urmat jumătate de oră de pauză în care apare... GIGER. Îmi vine să mă „zgîrii pe ochi" din cauza aparatului de fotografiat uitat, şi încuiat, în sala standului de carte. Autorul monştrilor din *Alien* se dovedeşte a fi la fel de ciudat ca şi opera sa: îmbrăcat complet în negru, undeva la vîrsta de 50 ani, părul alb, faţa rotundă, frumoasă dar care degajă ceva misterios, apăsător. Aşezat la o masă, împarte autografe pe un album uriaş, cu copertă neagră, care costă cam 110 dolari. Nu zîmbeşte, răspunde monosilabic admiratorilor care îl asaltează.

Filmul lui Alain Margot, GIGERLAND este un omagiu adus marelui artist, ale cărui multe realizări inedite se află în patrimoniul „Maison d'Ailleurs". Scenariul a fost realizat de Roger Gaillard şi în 20 de minute ai ocazia să vezi un thriller suprapus pe imagini Giger. Excelent realizat, fără nici un fel de stîngăcie de amator. Cei care au avut bani, au putut să cumpere caseta video cu „Gigerland": 40 dolari.

Undeva pe la ora 23 a început CYBERFICTION: 90 de filme proiectate la Festivalul Computer Animation şi selectate de organizatorii convenţiei. Documentare, clipuri publicitare şi filme de ficţiune realizate în imagini de sinteză. Pe ecran o adevărată nebunie de imaginaţie şi posibilităţi tehnice incredibile. Patru ore de încîntare. Aşa ceva ar merita cumpărat! Drepturile de autor cerute de realizatori au fost însă foare mari şi elveţienii nu le au cu „pirateria" (chestie de ieşire la mare).

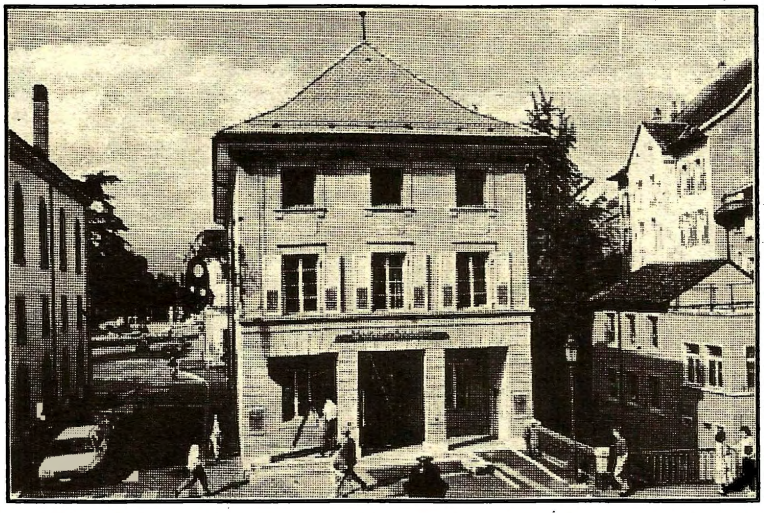

Samedi (adică sîmbătă), 29 aprilie s-a înregistrat cea mai numeroasă participare la Convenţie. Cu toate că activităţile au demarat relativ tîrziu din cauza proiecţiei CYBERFICTION, deja la orele prînzului, prin sălile muzeului „Maison d'Ailleures" şi încăperile Castelului, „bîntuiau" peste trei sute de oameni, mare parte dintre ei localnici, dar şi din alte oraşe, curioşi faţă de această manifestare inedită în întreaga Elveţie. Uvertura zilei este făcută de către belgianul Alain le Bussy cu conferinţa „La SF de bon papa", la care am descoperit (pe lîngă talentul de scriitor al lui le Bussy, romanul său „Deltas" fiind, după părerea mea, unul din cele mai bune SF-uri de expresie francofonă) şi un excelent talent de actor, reuşind o conferinţă de zile mari.

Pentru mine Norman Spinrad este un mic mister. Am avut ocazia să citesc cîteva scrieri ale sale, în traducere, încă dinainte de decembrie '90. Niciodată nu aş fi crezut, atunci că Spinrad poate fi atît de jovial, chiar monden, luînd în consideraţie trăsăturile contestatare tipic americane ale operei sale. Iar cînd îl auzi susţinîndu-şi conferinţa în limba franceză, rămîi cu gura căscată. În jurul orei 13.00, librăria „Cosmos 2000" a organizat o lansare de carte „Spinrad" de care au profitat toţi vînătorii de autografe.

Deşi conferinţa lui Spinrad a reuşit să umple aproape întreaga sală, cea a lui Gerard Klein, „Pourquoi la SF française n'a-t-elle pas reussi a s'imposer dans ses murs?" a făcut-o arhiplină, eu unul stînd pe pervazul unei ferestre. A fost mai mult o dezbatere animată de celebrul scriitor, avînd ca problemă starea SF-ului francofon, care nu este deloc roz.Vă spuneam puţin mai înainte de apariţia meteorică a lui Giger la lansarea filmului „Gigerland", în seara respectivă reuşind să dispară exact cu cinci minute înainte de a-şi susţine micul „speach" planificat de organizatori. Apariţia sa, precum în filmele STAR TREK, în cadrul Convenţiei a însemnat o mică surpriză. Discuţia mea cu Giger a fost scurtă şi ciudată. Aş putea să mă laud cu jumătate de oră de discuţie pasionantă, dar n-a fost să fie aşa. După ce i-am explicat că sînt român şi că în România are foarte mulţi admiratori, răspunsul său a fost „Da", lansîndu-se apoi într-o explicaţie privind un grup de fani ai săi din Zürich, care şi-au pictat maşinile cu imagini din opera sa. În final, s-a întors brusc spre mine spunîndu-mi: „Cred că vrei să faci o fotografie cu mine, nu?" Surprins, am răspuns „Da", am făcut fotografia şi aceasta a fost întîlnirea mea cu Giger. Seamănă cu un film prost, dar aşa a fost.

Din motive pur financiare nu am putut participa la ceea ce organizatorii au numit REPAS DE GALA, costul unuia din cele trei meniuri la alegere fiind de aproximativ 20 de dolari. Chiar dacă nu vă vine să credeţi, toţi care au participat au plătit, inclusiv Roger Gaillard, Norman Spinrad sau Gerard Klein. S-au acordat, cu această ocazie, premiile „Rosny", „d'Ailleurs" şi în premieră: „Grands Prix faniques de la SF française". Premiile „d'Ailleurs" au fost acordate pentru textele primite în cadrul concursului de proză scurtă, organizat cu ocazia Convenţiei . Cu gîndul la premiul de 250 de dolari, am participat şi eu cu „La foret", care a intrat printre cele 5 texte finaliste, alături de Miky Papoz, Alain le Bussy şi Jean-Louis Trudel. Sincer să fiu, habar n-am cine a cîştigat. Din cauza dezamăgirii pierderii celor 250 de dolari în care îmi pusesem

atîtea speranţe. Oricum, PRIX ROSNY 1995, a fost cîştigat la categoria roman de Richard Canal cu „Aube Noire" (J'ai lu), iar la categoria de Serge Lehman cu „Dans l'Abime".

Programul stabilit pentru duminică, ultima zi a Convenţiei, a fost complet bulversat, adică nu s-a mai respectat nimic. S-au preferat discuţiile libere, la mesele barului amenajat în cadrul Castelului (de care am uitat să vă povestesc) şi în care firma Nestle, unul din sponsorii Conveţiei, a oferit în permanenţă cafea gratuit. În jurul orei prînzului, ca la un semnal invizibil, a început să se plece, „francofonii" dîndu-şi întîlnire, pentru 1996, 2-5 mai, la Nancy, în Franţa, la a 23-a Convenţie SF franceză. Cîteva voci timide şi-au dat întîlnire la Glasgow.

Pentru mine, tristeţea despărţirii de prietenii SF-işti francezi a fost atenuată de cina oferită de către familia care m-a găzduit şi la care au mai participat Norman Spinrad, Lee Wood, Siudmak cu soţia şi un pianist de jazz al cărui nume îmi scapă. Am servit „la fondeus", specialitate tipic elveţiano-francofonă, adică un amestec de brînză, alcool şi mirodenii, totul servit în stare fierbinte, temperatura fiind menţinută constantă cu ajutorul unor mici spirtiere, construite special. Acest deliciu se serveşte cu cubuleţe de pîine, care sînt înfipte într-o ţepuşă metalică şi plimbate prin amestecul fierbinte de brînză şi alcool. Se bea vin alb, în pahare mici.

Impresia pe care mi-a lăsat-o Siudmak este mai mult decît aceea a unui om deosebit. Plecat de 27 de ani din Polonia, locuieşte în Franţa împreună cu soţia şi cei doi fii. Firea sa caldă şi deschisă cred că se reflectă bine şi în stilul său artistic, desenul său fiind o încîntare pentru inimă şi suflet. Mi-a mărturisit că este pe cale să finalizeze al nouălea său album, pe care ar fi interesat să-l distribuie şi în România. Nu suportă altitudinea mai mare de 1000 de metri şi timpul friguros care îi stîrneşte dureri dorsale puternice, pentru care face în permanenţă băi calde.

A *5-a Convenţie Francofonă* şi a *22-a Convenţie Franceză de SF* au fost două manifestări dedicate unui science-fiction, original, diferit de cel anglo-saxon, dar care nu a reuşit pînă acum să-şi găsească drumul adevărat către publicul larg. Impresia pe care ţi-o produce, este aceea de minoritate răzvrătită împotriva unei rude apropiate, foarte bogate, de la care însă se refuză copierea metodei de a face avere (mă refer la negarea valorilor SF-ului anglo-saxon de către majoritatea fanilor francofoni). În timpul conferinţei pe care a susţinut-o, Norman Spinrad a explicat foarte clar care este diferenţa dintre cele două şcoli de science-fiction: la cea americană primează povestea („Story-ul"), în timp ce la cea franceză, atenţia autorului este concentrată asupra stilului şi expresiei. Orgoliul franţuzesc îşi spune cuvîntul şi în această problemă: fanii francofoni se consideră creatorii SF-ului, prin Jules Verne, uitînd însă că opera acestui autor este un amestec divin de „story" şi anticipaţie. Autorii francofoni, care au ştiut să îmbine aceste două elemente, aproape instantaneu au spart şi graniţele lor de origine, cel mai elocvent exemplu fiind Serge Brussolo. Nu mi se pare normal, ca în nici una din ţările francofone, care însumează o populaţie de peste o sută de milioane de locuitori să nu existe o revistă profesională de SF. Din acest punct de vedere, fanii francezi ar putea să înveţe multe de la noi. Dar şi noi mai avem multe de învăţat. Dar despre acest subiect, într-un alt articol.

Norman Spinrad şi Alain le Bussy

Vă spuneam, la începutul acestor rînduri, că SF-ul nu este prea agreat de către elveţieni (în zona germană fiind aproape detestat). Dacă mai aveţi puţintică răbdare, am să vă explic cauza şi prin extensie, o mică aventură. L.R. Hubbard a fost un autor de science-fiction care, în ultima parte a vieţii, a creat o sectă religioasă intitulată „Biserica Scientologică". În România, aceasta este complet necunoscută, cu toate că în occident este una din cele mai puternice grupări de acest gen, însumînd 6 milioane de membrii după datele oferite de conducătorii sectei şi 4 milioane după cei care se ocupă de studiul acestui fenomen social... Chiar numai cu 4 milioane, Biserica Scientologică este mult mai puternică decît „Martorii lui Yehova", de exemplu. Printre membrii de marcă ai sectei se numără actorul Tom Cruise şi „regele muzicii pop" Michael Jackson. Numărul mare de adepţi se datorează unui amestec ciudat de ştiinţă (aşa numita „Dianetică", creată de Hubbard), care te ajută să-ţi dezvolţi – spune „guru" sectei – capacitatea creierului, totul culminînd cu atingerea unei stări asemănătoare celei de „Nirvana". Bineînţeles, explicaţia care v-am dat-o este una foarte simplistă, filozofia sectei încadrîndu-se în mişcarea „new age" a anilor 70, avînd ca slogan: „puterea se află în mintea ta!" Mai clar, sloganul principal al „Bisericii Scientologice" este: „Vreţi să aveţi un creier ca al lui Einstein?!..." Şi fie vorba între noi, cine n-ar vrea?! Numai că în spatele unor cursuri de scientologie, cărţi, reviste şi teste de inteligenţă care se fac gratis, în mijlocul străzii, secta s-ar părea că desfăşoară o activitate intensă de spoliere a averilor celor care aderă. Astfel , în Elveţia, a fost un adevărat scandal cînd una dintre cele mai mari fabrici de ciocolată a ajuns în mîinile sectei, prin aderarea şi donarea întregii averi a moştenitoarei acestei fabrici, o tînără de 24 de ani. În urma acestui caz, intens, mediatizat de presa helvetică, pentru elveţianul de rînd, science-fictionul înseamnă R. Hubbard, scientologie, toţi fanii fiind un fel de sectanţi periculoşi. Trebuie să recunoaşteţi că, documentat cu toate aceste informaţii, o vizită la unul din sediile „Bisericii Scientologice" era imperios necesară. Clădirile respective sînt foarte uşor de reperat, datorită celor 5-20 de etaje pe care le au şi culorii bleu-ciel a faţadelor. În Zürich, sediul „Scientology Kirche" se afla chiar în arondismentul 5 unde locuiam. Am pătruns, nu fără emoţii, înăuntru, cu ochii la cele peste 20 de reviste violent colorate, dar în limba germană. O funcţionară, îndeplinind rolul de recepţioneră îmi tot zîmbea ispititor, drept pentru care am solicitat ceva publicaţii în franceză. A dat un telefon scurt şi un individ de aproape 2 metri a sosit măsurîndu-mă suspicios. Mi-a propus respectivele publicaţii în limba engleză, dar am insistat pentru franceză. A dispărut, misiunea fiind preluată de un individ măruţel, care m-a întrebat dacă ştiu italiana. Am purtat un dialog chinuit în limba franceză despre Hubbard şi scopul vizitei mele la sediul sectei. În scurtul timp mi-a umplut braţele cu tot felul de reviste şi cărţi despre dianetica lui Hubbard pînă la viziunea acestuia asupra drogurilor sau rolului familiei în societate. Momentul culminant l-a reprezentat nota de plată încheiată în trei exemplare şi reprezentînd cam 150 de dolari. Cînd le-am spus că nu am bani, mi s-a cerut un cec sau adresa din Zürich. Ieşirea din clădire a fost destul de penibilă, dar liniştită şi fără alte evenimente neplăcute. Oricum, cineva din Ploieşti s-ar putea să primească un pachet de reviste a la Hubbard, în urma adresei false pe care am dat-o (sper să le primească gratis!).

Ar mai fi de spus că sejurul meu în Elveţia s-a prelungit timp de 2 săptămîni, dar nu vreau să vă mai plictisesc cu impresiile turistice. Scuze cititorilor pentru sărăcia de imagini, dar pentru moment, filmele cu Spinrad, Gerard Klein, Giger etc. sînt la developat. Vă promit alte detalii în numerele viitoare ale JSF-ului.

O oră cu Alexandru Mironov

„...viața te împinge să faci gesturi pe care nu le vrei!"

Adrian Bănuță: Știu că marea dumneavoastră dragoste este Tolkien, ce ne puteți spune despre LORD OF THE RINGS.

Alexandru Mironov: Am avut ocazia să citesc *LORD OF THE RINGS* de două ori, ba pot să spun că odată, făcînd o hepatită, am avut „norocul" să o recitesc în liniște; sînt trei volume de povești, dar niște povești SCIENCE-FICTION cu totul speciale.

După ce hobbitul Bilbo se întoarce din minunata lui aventură, *(din „O poveste cu un hobbit" apărută și în limba română la editura Ion Creangă)* după mulți ani, FRODO, nepotul lui Bilbo, pleacă într-o aventură ce n-a mai existat pe „Pămîntul tînăr", pentru că TOLKIEN scrie o carte despre vremea cînd Pămîntul era tînăr și oamenii de-abia apăreau... Și planeta era populată de dragoni, hobbiți etc.

A. B.: Un fragment din „Lordul inelelor" a apărut și în Jurnal, am încercat să grăbim apariția acestei cărți.

A.M.: Nu trebuie grăbită apariția... Trebuie găsit mai întîi un traducător, unul din marii vorbitori de limbă engleză. Nu știu cine ar trebui să fie traducătorul, dar trebuie să fie unul foarte valoros altfel ratăm, cum s-a întîmplat cu alte cărți. De pildă *MÎNA STÎNGĂ A ÎNTUNERICULUI* n-a prins piața pentru că avea „defecte". Eu mi-am zis: dacă vreodată găsesc timp liber, mă așez și traduc *LORD OF THE RINGS.*

Am discutat cu CATINCA RALEA în urmă cu 20 de ani. Tocmai tradusese "Hobbitul" și era entuziasmată de ce poveste a găsit ea la un tip „obscur". Catinca era un mare om de cultură dar nu știa de TOLKIEN. Eu, venind din „lumea astalaltă" i-am explicat: uite ce e Tolkien, uite cum sînt tolkien-iștii... S-a minunat, i-a făcut mare plăcere și a zis *„m-apuc să traduc"*. Dar n-a mai apucat să traducă și restul, după hobbit a murit... Aceea ar fi fost „limba" care ar fi trebuit .

Cred, deci, că este nevoie pentru LORD OF THE RINGS cu adevărat de un mare stăpînitor de limbă engleză. Trebuie să se lucreze cu grijă. Ar putea să devină una din marile povești ale omului. Așa că hai să-i ținem calea lui SORESCU într-o zi, și să încercăm să-l convingem. Fiindcă nu e deajuns numai un mare om de cultură cum ar fi EUGEN SIMION. Aici chiar trebuie un om cu capacitate poetică deosebită.

Remus Cernea: Spuneți-ne cîteva amintiri despre tolkien-iști.

A. M. În Suedia am nimerit un „carnaval" al tolkien-iștilor *(sînt cluburi Tolkien pînă sus de tot, dincolo de UPSALLA spre Cercul polar de nord și se întîlniseră)* unul era dragonul SMAUG de 12 ani, altul era BILBO BAGGINS, altul era TOM BOMBADIL - un personaj deosebit de interesant.

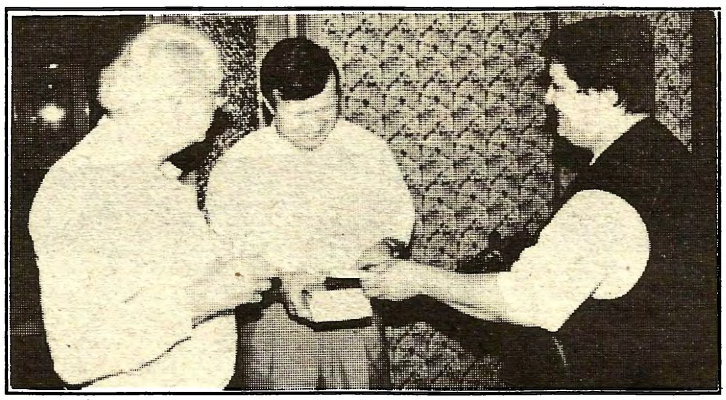

Jock Cahen, Alexandru Mironov, Valentin Nicolau

Am trecut printr-o întîmplare ieșită din comun. Sigur că, în copilărie, am învățat de la mama mea, cum toți ați învățat de la părinții voștri, să nu fur nici un ac, niciodată. Și, în afară de faptul că m-am dus după cireșe cînd eram mic sau după mere în curțile vecinilor, chiar că nu mi s-a întîmplat să întind mîna după „avutul" public sau privat.

Ei bine, în 1971 am ajuns la Paris și într-o librărie de pe bulevardul St. Michel se lansa *LE SEIGNEUR DES ANNEAUX* - a lui Tolkien. Era superbă... Am pipăit-o, am mirosit-o... Dar n-am putut s-o cumpăr; valoarea ei depășea tot ce aveam eu pentru următoarele două săptămîni acolo:.. 70-80 de franci, acum mai bine de 20 de ani. M-am învîrtit în jurul ei, am oftat și am plecat. M-am așezat pe malul Senei după ce am intrat la *NOTRE-DAME,* ca tot românul care ajunge la Paris și, cînd mi-am deschis gentuța pe care o purtam pe umăr, înăuntru aveam cartea... Subconștientul meu devenise inconștient și reacționase într-un mod care mi-a zbîrlit părul de groază. Mi-au trebuit patru ore pînă să găsesc un moment potrivit ca s-o pun înapoi, să nu-mi încalc principiile.

Vreau să spun că viața te împinge să faci fără să vrei gesturi pe care dorindu-le atît de tare, le faci pînă la urmă...

R. C. : Știe toată lumea că dumneavoastră ați crescut cu science fiction-ul. Așa cum e generația de acum care îi descoperă pe ASIMOV, pe HERBERT ați mai putea cita cîteva nume în afară de TOLKIEN, care v-au marcat copilăria?

A.M.: Am învățat să citesc pe *„20 000 de leghe sub mări"* a lui JULES VERNE. Am avut o carte cu literă mare pe care întîi mi-au citit-o părinții, iar povestea mi s-a părut atît de extraordinară încît am învățat de la patru ani să citesc pe ea. Și asta a fost prima carte pe care cred că am dus-o pînă la capăt. Și apoi l-am nimerit pe *ROBINSON CRUSOE* - DANIEL DEFOE și sigur că ăștia au fost esențiali. Și pe urmă, încetul cu încetul, am intrat peste Jules Verne. Apoi am dat peste WELLS cînd încă eram foarte mic. Din întîmplare, am găsit o carte veche de-a lui, am citit apoi Nemțov - *TREI DORINȚE,* care apăruse în românește.

Eram coleg în clasa a doua cu prietenul Ion Ilie Iosif, la Craiova. Un eveniment al copilăriei noastre a fost apariția romanului foileton al lui I.M. ȘTEFAN și RADU NOR, *Drum printre aștri,* apărut în *Scînteia Tineretului.* Așa de extraordinară ni s-a părut povestea aceasta că, uite, ne-a legat pe viață.

Apoi, pe măsură ce puteam să pun mîna pe cărți îmi dădeam seama că se potrivesc cu, eu știu, felul în care sînt eu constituit. Rînd pe rînd i-am întîlnit pe eroii lui EFREMOV, pe care poate îi cunoașteți mai puțin. Apariția *NEBULOASEI DIN ANDROMEDA* în *Colecție* a fost ceva extraordinar.

L-am citit apoi pe ASIMOV și am realizat că lucrurile se pot așeza altfel, că poți să ai orice imaginație cu putință.

Cînd am înființat cenaclul HENRI COANDĂ la Craiova, asta a fost în '70 în același timp cu SOLARIS-ul din București și H.G. WELLS din Timișoara, ne-am întîlnit cu „corifeii", cu mai marii SF-ului, cu „uriașii": VLADIMIR COLIN, ROGOZ, SERGIU FĂRCĂȘAN - care era deja un scriitor puternic. Apăruse colecția lui ION HOBANA la Editura Tineretului.

ION HOBANA a făcut o treabă extraordinară. El a vîrît în acea colecție de la Editura Tineretului pentru prima dată genul S.F. ca pe *ceva* care trebuia să fie luat în seamă.

ADRIAN ROGOZ e un fel de „zeu bătrîn"; cum îi spunea Cristian Tudor Popescu: „un domn bătrîn cu aripi lungi pe care și le tîra după el"...

Un om deosebit la suflet, acum regretat care, rînd pe rînd, i-a scos pe cei din generația mea și i-a pus în față...

Următoarele minute în nr. următor

Nemira pregătește a doua antologie bilingvă

- Ce pregătește Editura Nemira pentru Convenția Mondială de SF?

- O antologie de scriitori români bilingve (română-engleză), și scoaterea în lume a literaturii române printr-un mijloc mai puțin obișnuit.

(În general editorii străini sînt cei care ar trebui să se intereseze de literatura de aici, dar în lipsa unui interes precis din partea cuiva, ne-am gîndit că aceasta este o modalitate foarte eficientă de a stîrni interesul, dacă nu chiar și intenția editorilor din străinătate de a face traduceri din scriitorii români.)

- Care a fost ecoul primei antologii ?

- A ajuns în mîinile unor editori și scriitori importanți din străinătate *(Europa, SUA, Africa de Sud, Australia).*

Au fost și sînt în continuare solicitări de a fi preluate povestiri din *Antologie* însă pasul cel mai important se va produce în momentul în care cineva va dori ca un volum integral, sau un roman al unui scriitor român să fie publicat în străinătate. Cred că această a doua *Antologie* va crea premisa traduceii unui scriitor român într-o zonă geografic-culturală importantă pentru SF, acolo unde se consumă și se produce cel mai mult SF, și anume SUA.

- Vă gîndiți la Sebastian Com?

- Posibil!

- Cum se mai plasează în ansamblul producției editoriale, fiindcă Nemira este cunoscută în primul rînd ca editură de sf, cărțile din domeniu?

- Publicul larg pune în general semnul egal între Nemira și sf, însă acei mulți care o fac nu știu că producția de sf reprezintă abia 30% și că printre numeroasele colecții sînt și colecții conexe genului science fiction, cum ar fi colecțiile *Paganel* și *Babel.* Ar mai trebui subliniat în afara raportului amintit și severa selecție a autorilor, a numelor noi pe care Nemira le propune cititorilor români și a lucrărilor editate, care sînt reprezentative pentru întreaga creație a autorilor respectivi.

Și dacă acum cîțiva ani ne propuneam să înființăm o bibliotecă fundamentală de literatură SF, putem spune că în momentul de față ea EXISTĂ și că recuperarea marilor nume, cu principalele lor opere -*ASIMOV, HERBERT, DICK*- continuă.

Mai nou Nemira a propus cititorilor români noi scriitori, în special americani, conștientă de handicapul că sînt necunoscuți publicului larg, dar sper ca ceea ce am publicat pînă acum să fi creat credibilitatea de care avem nevoie și sînt sigur că nu-i vom dezamăgi.

Pagină realizată de **Adrian Bănuță**